

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 116.

PAPIERY KAZIMIERZA TYSZKOWSKIEGO

19. Materiały dotyczące stosunków polsko-moskiewskich.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Moskwa
& Polsko

I nox. 20 cm.

147 apr.
cu. nox.

WYDAWNICTWO ZAKŁADU NARODOWEGO

Znam
N^o

Polshu a Roslusa

11 33

ilość

otrzymuje
kopciś w
pocztę

skrytce
pocztowej

Jako nowość. Na ządanie z gu.

WYSIŁKA NA RZĄDZĄCĄ ZAWIADAJĄCĄ
PLATNI I ZASKRZYTKI NA LWOVA

Handwritten notes and signatures at the bottom of the page.

WYDAWNICTWO ZAKŁADU NARODOWEGO IMIENIA OSSOLIŃSKICH WE LWOWIE

L. 14/33

Lwów, dnia 19/5 1932
 ul. Kołacza 5. tel. 12-22. Konto P. K. O. Nr. 141.599

Wn Szan. Pan *Kustosz Dr. Jędrzejowski*

Jędrzejowski

PLATNY I ZASKARŻALNY WE LWOWIE
 WYSYLKA NA RYZYKO ZAMAWIAJĄCEGO

Ilość	Jako nowość. Na żądanie z dn.				Cena ord.		%	Nakłady		Komisy		Ogółem	
	otrzymuje	poczta koleją	w	pakietach skrzyniach	Zł	gr		Zł	gr	Zł	gr	Zł	gr
1	<i>Historia; Obrachki kor. uafon</i>												
	<i>roz. okarony</i>												

REKLAMACJE UWZGLĘDNI SIĘ DO 14 DNI

Nie sledujet. sivolit po
 manji mierke no sritaki
 ostajetia mierka togo vremeni
 ni: pravostavie. Konie quo
 vojnos o russko-litovskolu
jeoli viedit zacinuat
 tagda imy joliti kor; no
 prostoru russkou ciev-
 stov tridno by to podymit na
logismendü; drugu ispi-
 tot, pri kotorom soviergi-
 tas prestskaja vija. Ta-
 kim prostku russkim ciev-
 tonikom byt kniaz Po-
 zarski; takimje predst-
 vajetia imie: Gieruo-
 gen."

Pis'ma Best-Predmetna
 o smrtuou vremeni
 Maja 1898. st 9.

2

Polska nie miała o wyzwoleńcy cywiliza-
cyjnej przedmiotów, o ród data polityczny
brni w owj zglodurkic wolności. Polska
mogła kasowy narod o jak kolwiek
sporo b przytęzomy - przypisze do ni-
bi darowaniem swobod zglodurkic
odolajic zglodurkic z tem inne stary
o jęzwo (sic) Tak postępiła gaiton
- pimiuni ruskimi. Gudomo
jea zytdo wyzycie arstoy nie tytko do
Polski się przypisze ale i z społowio-
wch zupetnie. Hunka a nowt ozi-
ci pnowstomych stowaty się fawaty y
nyuni katolikami. Bez przypisze
fakt ten przypiszezt gity o jęzwo.
Dytdy, tak do tego przypisze gity zup-
nyje i pnowstomy ~~kt~~ czuli się p-
wajnie Polakami. To samo
mogto mieć miejsce i w Rusi
morskich.

Kostomarov - Kto winowat w limit-
nom wniemieni?

Ist. mon. XIII. 433.

Walke o Inflanty
 z Moskwy nigdy w to nie
 nie toczyła się a samą
 Infl. jeżeli przemyśle
 się na stare programy
 polskomorskowskie. Tak
 było gdy Jan Gr. w walce
 o Infl. i doznał im Patoc
 - jeżeli by go, tak tej czyni
 Batory wyznaję, co się nie
 Polak, i dani. Później
 gdy chodziło o odobranie
 Inflant.

1563

Gdn Jany Chodk. os'riedlyz
 Lanowi Grozheniu je nie moze
 jamo vpravci sig po rozjicku,
 Jan mi odporodjad "Afor-
 dopras bez vubrania, jesti co
 povreny i po polcku, my Gro-
 zunicny."

Lotovic VI. 260.

Rodzące się samopowolnie
 klasowe obywatelstwo ros.
 zjawiające wój wyraz u pió-
 rniku Swirski krewnictwa
 głuchockiego publicysty,
 który do obywatela się swo-
 łodźczywa „stąpił” do „Ziemia-
 wladawców” od przynajmniej
 arystokraty: bojarstwijs-
 i u siebie stronił jej i tam
 samodzielnym. Ale nie
 ograniczony wolnościowemu
pub. oświaty. uważa
 podjętą obywatela tej
 klasy burzowej dynamizm
 państwowej za podstępny
 narodowej siły.

Premierowa Rumosy
 II. 1927. str. 197.

Strast i polskij umytoroici obro-
za do Gorkij. Eksperiment ra dy-
kalny dymitra Samozovica byt
pyrobruzenny, uprotiv reakciji
narodova. Votomiat pojimaj
pjuna ka povoli do Gorkij kulturne
evropejsko. Materialna zsta zmot
z zardrobu umytorov zai b z Poloki
povis vytezjuni i castij Gorkiev
i jii zjii umytorom zosadui-
za vyimnija prjstvo. Sofiero
Diat' v'itki venni reformnami
pjerat zjuzjuni tie zjivotu pol-
skogo na zjivni narodovskij.

Dom'ekner - Solona v kultjovny.

Г. 162-5.

2
Jestli v zachodní Evrope fantaz-
grovano na temat zrojecim i po-
tyzi horby, te provedite vsemu
politicky. Jiz 1526. 329. H. zovrat
maga na stepy olzicla a Turany
ool horby. Matziarstva z Jofis Pde-
loga nic byto polmezinim partem
ny na Bizancymu. Carovi za-
zej zarysivati a pozvati za
z Porta ari zeli a vojine, a tam
ozvracleni zachodni a osmici-
nici potzobe tyzho ide utvrdza-
ty. Soli tyzmy moshivny vyprsk-
vati jaro v evropejske novomy
i jiz i zymetke slazicim do umi,
aby dle rozde celot, na stran
a vojine z Polobor. V zarysivati
poli tyzma jiz byto jaryentom
arzi na zachodni ari na
vchodni.

Platzhaft - Hist Zeit 115. 187

„ Na zmi zyciu bytu
 jani tworego Jodni: sht
 dora ni chta povic
 polityznu historiju
 Rosji: Głównym celem
 powstania Polni bylo zaper
 niemie narodowi Rosji:
 licznosci zych storkim
 i centry Europy i otworzenie
 niu obzerntij zego polu
 a zarazem zmusziz zego
 i wicy francuzgo teatru
 na ktorym ~~by~~ ^{by} spo
 zytkowacice sity, zymie
 zolowcy swy olumie
 nym uniwitnoi cion
 i zym interesem.”

Pozzo di Borgo
 u 1842.

9
L. XII. v. Pyzta z gluchucha wyzpatom
odwaga zuchwalstvem jarliwicia
religijnym, ~~niezgodna~~ podjęte dla Uchodu
Europie to nuno za dawne, jakiego
nie miał na zasluzenie Filip II:
niezgodna v imię katolickim
poprawomnie nad owinien.
Jak Filip Anglię podobniej bygnę.
dla koscioła chrześc. podobniej bygnę,
jak Filip nie got po korony francuzki
tak bygnę. myślad z figurami
dla nuno tronu honorowiska
Ale skuten był jednaki. że zasluzenie
i na zasluzenie. Jak Francuz
skupita nie olokota Henryka II,
tak skupita nie Goryz olokota
Michała Bonawentury, a jak pisał
Filipowi stawa wrota wrota
potęga Elżbiety, tak v wojnach pol-
nich wrota bohater protestantyzm
Gustaw Adolf. Goryz: Brandenburg
wajownicy starowiska Niderlandów.

był.

Plany wyzyczenia ruii patoko - li-
tworczy na Moskwy byty to ma-
rynia, bostona druga nie oyle
tote sie zgotu v pojsciach, z kloych
mazyria to porstarety.

Polakom chodyt o spowoj, eol
Moskwy, o zamianu wlatki o Bretty
+ spothy niyako., o otwarciu ry-
ko' zbytu dla polskiego handlu
d' pzyemogoty. Maryano o liolge pzy-
cut Turkom, uvolnieniu Prut-
karii.

Konieczny. Polaka w kurt por
I. 281.

11
"Kogda bičdiet jameje
predstavkuje, čto takaje
katastrofa 1606 goda,
togda polški vopros,
k vartjanzenen jago vi-
die dočzen jest. No žto
1606 goda nič popravivo
mo i sicerije, posicjan-
noje u. j. hrijskim dejet
stodly; do vlynie zmag-
dnie."

Pis'ma Bert. Rinnina
O smutnom vremeni
n. 54.

Prógnyz'karnia bi stonyka naca
stomachami polkoronyj rucim

dyplom - kinstatros
mowimie rucim - rucim

Prógnyz

maza rucim za barbenyzi

a dwozi v bozaviti Rucim

a omi kicim - rucim rucim

rucim za rucim, rucim rucim

Акц. О-во Челекенскихъ Озокеритово-
Нефтяныхъ Промысловъ „ЛЮБОРАДЪ“.

КОРЕШОКЪ

сполна оплаченнаго

временнаго свидѣтельства

№ 2957

выданнаго на имя

Азовско-Донского
Коммерческаго Банка.

для получения ПЯТИ акцій Общества

III выпуска (1917 г.) номинальною стоимо-

стью по 100 руб. каждая за №№

571281-571285

Петроградъ, 1917 г.

ЛЮБОРАДЪ
Промысловъ
Нефтяныхъ
Челекенскихъ
Акц. О-во

Polshu e qoshura

1771 v

Przegl. Powsz -

1929 Nr. 550, Tom 184

Wielk. - Kryzauy

s. 76 i ss.

1611

~~komunikační na seznam~~

~~komunikace ?~~

~~o rokování ze zjednaní
o frakci ?~~

~~Cronholm I. 292~~

~~zjednaní ?~~

Lwazemie ⁷¹⁹ Ury
Lubelskiy oln

~~stare~~ ~~stare~~ ~~stare~~ ~~stare~~ ~~stare~~ ~~stare~~
stare polsko - u -
tworskiego w obec
orkon

Job Natanson des
Gravica (Soh. Pzty).
T. st 186-188

"Wogóle katolicyzm odrybnosc interesow, różnica cywilizacji, religji, zadrzejinnia polityki i religijnej, byty prawie niezwalczona przeszkoda do politycznego zespolenia, a gdyby nawet przeszkoda byty chwilowo usunięta, wyistnia trudności bytyby niezastępnego wybrudoty i niezgodoty kowryci, przyzwane do nie iluzoryzowaniu, zryjstaniem tych klaseby Polska zaraz wydzignęta. O tem niechial byq. Pomostem myj czlowiecy cywilizacji a narodu nowoziemskiego gruntowane nig na religijnej wyistnieniu, zywotaku agnostow, i wistych tradycjach i tworachy i nowoziemego ofryzokii, zamknętych i cięta odrybnosc, fanatyzmu i gnych. Stwiernia Przyem wyrobity silny opior, zapadly meinawisc do katyzmizemu dzysztu nig z tem, przyzna ze wspólnego gróbla najwistkym meinawisc do czolozemios."

2.

Karowki - Szulce.

rozdzieli na was jego udopu
pomiedzy innych ubozkow samji-
nygo gona.

Zatrucik sprawozdania pownu
cu.

W dniu 28 / 6 1890

Dec. 1. 1890. E. M. J. Samolowicz

~~Do Ep 30 890~~

1/9 900
2/9 800
Do Ep 4/9

Dyrekcya

c. k. gimnazjum III°

w Krakowie.

dn. 11 sierpnia 1890 L. 340

przedstada prosbe prof. Wladystawa
Kosinskiego o udzielenie mu ud-
opu na miesiac Wrzesien' roku
sak. 1890/1.

Z Z. zatacznikami

6.

Jak u Rzymian absolutyzm, tak¹⁶
u Polaków patryjotyzm jest dogma-
tem wzajemnym całego obywatel-
stwa: miarostowego i nieustępli-
wego.
Michał z Wągrowca. I. 26.

Sprawa polska wsiem nie była romantyzm
sprawy Polaki; romantyzm jej polityka
mniejsza część, ona bazylika feroce spe-
cjal Turcji i Moskwy.

19

Polsha i Prusya nie są to dwie dyktandy
siami, ale dwie myśli w Stowianizacji,
które prowadząc przyjeżdżają i zacytują,
odgrywa do porównania wyobrażenia i psychologii
się nawzajem. W celu różnego czasu i ch
walki, Krzyż i husary Stowian ciszą to ku
jednej to ku drugiej stronie a pierwotnie
porządek dwa razy: tożsamość i je dyktandy Stowian
niektórego zjawienia i ten nowy dyktandy
niektórego zjawienia się dalej. Niektórego
zawołanego ludu jednej Krainy, gdzie
niektórego być reprezentantem tych
dwóch stron, które nie przyjeżdżają.
Tylko pierwotnie duchowy może dwie
cechy tych dwóch słów, obojętne
je do dwóch środków różnicy, podlegają
pełni dwóch dwudziestym niespełnionym
i wstępującego kierunku tego ruchu
byłoby dwie religie, dwa dyktandy,
dwie abecadła i dwie formy zaden
zpowroć sobie pytań.

Mickiewicz dyktandy, I 86

Te dwie myśli Stowianizacji różnią
Stowian i / roku - ducha.

Poloha a Moskva

"Dite v Moskve despotyzm do ostet-
 nich slovesnosti granič, o tyh slovesnik
 volni svobode polony ostetiznyh granič
 volnosti. Spolozsne formy panovníka
 oba ostetnich Jozuellovot jismich naj-
 jez kuzijny volnosti polohij pogoda.
 Dite Moskva jiz ta byla vavni tyh, nivo-
 lnyh v inich despotyzmu, o tyh Poloha
 pyjporozumenim rovnopravnostim
 v inich volnosti."

Polony mieti na obru ideologii pyj-
 jupolitičny, jez vobod i volnosti; Moskve
 povierzili jiz v isjivich nuzkach jadovnyh
 im pyj opuzivnyh, prosperitnu na svotno-
 stvolzter carskie, o ktorom z nuznyh
 sicutu religijnim: cyto vavni slov bibli
 miovit cu Anu Grojny. obava pyj, horky
 bleda v inich, jak vpravde pogarodu ku
 nurodovi, ktorý tak godnosti hrozdny
 zapyolat, ktorý ni kuzumvum stvolzter
 ten mol soba pyjpravovat pozvolit. Naj-
 munnijze z okruživich kuzny, pyjbovito-
 ly go v Polohu kuzny v pyjiznyh najkrot-
 jezozom: v Moskve krot byla kuzny
 murov jiz stvolzter.

tyjzki - Maryna kuznyčivom
 Rozstygovom: jez. 16-7

Wzmocni

W Polsce przyzwyczajeni są do
nieścisłości odczuwania jedności
pomimo tego (obawiamy się)
W Ameryce przyzwyczajeni jesteśmy
zawsze do nieścisłości odczuwania
jedności na tym poziomie
niezależnie od tego Polska za-
wsze Amerykę uważała
za podległą, ona zaś Pol-
nę uważała "Krokiem"
tobocznym Kanału i narządem.

T. il. 1920 # 243

Wskazanie

Wobec równy fortwicy wyzyskanie
 bożymu słunnu mi mogt naol
 chłopem przewolgi, tem barolziej
 je mogt on ołowici si do cara, co
 wrotem mogt mu doi sprowolth-
 wici. Je strogymu Fyrmufem odpi-
 rana Moskwa przewatki polskij
 wlotwici: »by jej mi mi chłemu;
 u nas chłoi jolen fan naol
 wyzyskani, au was kwojly mowicij-
 my uolryga stobzego.

Ponieważ jaś me byto przegrody
 mi obly carum a jęgo chłopem, nie
 byto princolnij stobly, skora cara
 lub woli jęgo brato, wyzyskijta do
 gdom cyerij, stowowica niejedno-
 krotne barolgo niebżypic cyry cyrym

Stożl arystokrytyzmu doloda i auto-
 krytyzmu a zarazem demokryty-
 na Moskwa narzajem si mi roz-
 umny, a rozporany i oblyw chłelzom
 polski mi rozumim i niebżypic-
 cyerij sta przycygo um odwarolm
 ktorego si tami polka Kierowka wola

Pničkun Tragedyja uwr.

st 39-40.

„Norkinovi moi nie pogani
 poddawanym wzajem obyczejemu
 poganskiemu (absolutnemu) roz-
 kazuje i pyta sie przetrzygo-
 tozy waleznicy; i tu jego go-
 towość a ktoruś czynność
 jego niektóre ostawić go
 prawi na wzajem i jest
 mozliwym, waleznym.
 Bez inny wzajem mozem dz
 o togo przyznać, je na-
 zym niedobrotem, ze-
 mielnym nie zelzeli.

Senator Anonim - Scliborajc.
 o Królu etc.

Marcom - Szere: Bronius

Właściwemu
Mie

Go

Przetego Komitetu

do ratowania kubań-
skich rodzin inteligentnych

w reze Wielkiej

Róży L. Gieduszyckiej

we Lwowie

historyi Honga a Europej, ucinu greuny
 geografiznej, a navet etnografiznej
 mislyj Dolka a Honga mo jest
 okreslona, natomiast uwrzdu
 fiziolozia Krainy caratu od za do
 du obrybnessi religijne. Winy religijny
 ponosza grey, dy odpokutowaly
 jz Kowiam, golyj obaw wrodzony to-
 lernymy nasunila im religijne
 fanatyzmy, ucinowis i ota "pogru-
 ty. Lucim i kot. mojnosi

Wskutek zas letwego ucinowis dy
 jz dyka serdecznego, liturgicznego
 mo trzeba lydo zhot, jz golzium-
 dziej ota ucinowis Turiny, wober
 czego am ucinowis ogromne zrufa-
 mo i kulturze i oswiaie.

Pričines- Gen. der russ. Literatur
 str. 7.

24

La destruction de ^{la} Pologne comme
puissance politique, forme
l'histoire politique de la Prusse
presque toute entière. La
conquête de la Pologne a été
faite principalement dans le
dessein de multiplier les rap-
ports de la nation russe avec
ceux (de l'Europe du reste), et de
lui ouvrir un champ plus
vaste et un théâtre plus noble
et plus connu où elle aurait
pu exercer ses forces et ses
talents, et satisfaire à son
orgueil, à ses passions et
à ses forces." - *print 4 1842*
Pozzo di Borgo.

Moscow Poljanin Orsk. 1922

v. 5.

Dyrekcya p.
W Jarocławiu, r

Engumunt stany gnievat ris je
 cas myje rsece goly do prostou do
 unatovana, gnezit je bezprijem-
 nyta tolo horkny, posclatu, hrbavy,
 bo ci univajz gs by krostave.

26

Polacy znali Moskwy lepiej (2) od
obcych. Starali się ich nie do-
puścić do Europy. Ale rożniami
ekspozycyjnymi wzięli się do handlu
i o tem śpieszy Polaków, którzy
do tego nie mieli żytki. Rosja
została europejskiej; obyła
przydomnięz, zoh, jutogga je Pol-
ska była wprostymie strawia na
mieszadla etc.

1920
Styczeń
10

18/36

Cophinus

(Zuruel. lat. 9.)

Kosz. ujęty w ogrodniczce.

Kawatkowski, "Z dziejów odbudowy
Państwa"
(Hypis)

Kawałkowski. Z dziejów odbudowy państwa. str.13.

[Polska stoi pomiędzy dwoma żywiołami, pracemi ku sobie od lat kilkuset, jak dwa przyciągające się magnesy. Z jednej strony fala germańska, z drugiej - rosyjska. Ich potęga jest oparta na współdziałaniu. Gdy się poróżniły między sobą w roku 1914, po raz pierwszy od lat stu przeszło, okupiły klęską sprzeniewierzenie się swej wiekowej tradycji. Ten układ i ta sążność do bezpośredniej styczności, usiłująca zmiążyć Polskę, stojącą w środku, to naturalny proces dziejowy, który trwać będzie dopóty, dopóki istnieć będzie w stosunkach ludzkich element walki.] I to jest punkt wyjścia do rozpatrywania dziejów naszej wojny i właściwego umieszczenia jej na kartach historii.

Kawałkowski. Z dziejów odbudowy państwa. str.13.

P.Dmowski występują z teorią stepu eurazjatyckiego i jego dziejowego znaczenia. Zdaniem autora step eurazjatycki izolował starą cywilizację europejską przed niebezpieczeństwami ataku od strony Azji. Oswojenie konia i zrobienie z niego względnie doskonałego narzędzia komunikacji, odbiera stepowi charakter przegrody. Rozpoczynają się potężne ruchy ludów, zapoczątkowane najazdami Arjów. Step przestaje izolować Europę od Azji. Niebezpieczeństwa, idące z tego kierunku, dochodzą do zenitu w 13 wieku, kiedy podboje Dżyngis-chana zagrażają cywilizacji aryjskiej, a częściowo, na wschodzie Europy, niweczą ją nawet. Step ujarzmia Kijów i Moskwę.

W jarzmie tem Ruś moskiewska zaczyna tężeć, aż wreszcie sama przechodzi do ataku i przeprowadza podbój stepu, na którym, w przeciwnieństwie do Polski, potrafiła się utrzymać i urządzić. Wtedy step zaczyna izolować Rosję od niebezpieczeństw z południa i wschodu, staje się znowu przegrodą. Rosja, bezpieczna na tyłach, może "zwrócić się całym frontem

ku Europie". W tej walce stawia sobie dwa cele: odebranie Polsce "ziem ruskich" i wejście w stosunki z Europą przez pozyskanie dostępu do Bałtyku "poza Litwą i Polską". Zczasem dochodzi jeszcze dążenie do usadowienia się nad morzem Czarnem. Od urzeczywistnienia tych dążeń przez Piotra Wielkiego zaczyna się europejska potęga i pierwszorzędną rolę imperjum rosyjskiego. W ciągu dwóch wieków: 18 i 19 Rosja umacnia się ostatecznie w swej pozycji europejskiej i zaczyna myśleć o opanowaniu Konstantynopola, celem zdobycia sobie punktu wyjściowego na morze Śródziemne.

"Te dwa stulecia olbrzymich zdobyczy w Europie z widokami na dalszy ich postęp zawdzięczała Rosja przede wszystkim zwycięstwom Moskwy nad stepem i unieszkodliwieniu stepu. W ciągu tych dwóch stuleci miała ona możliwość całym swoim frontem zwrócić się ku zachodowi i swoją energję oddać celom polityki zachodniej".

Kawałkowski. Z dziejów odbudowy państwa. str.202.

Polska nie potrafiła się utrzymać i urządzić na skrawku stepu, który otrzymała w posagu za związek z Litwą. "Mądry plan" stworzyła natomiast Rosja dążąc do "otwarcia sobie drogi do Europy poza Litwą i Polską, przez dotarcie do europejskiego morza, do Bałtyku, a potem i do morza Czarnego". Z chwilą osiągnięcia tych zamierzeń wschodnie obszary Polski stały się dla Moskwy "dojrzałym owocem". Rozbiory "były tylko logicznym dopełnieniem mocnego usadowienia się Rosji w Rydze i Odesie".

Kawałkowski. Z dziejów odbudowy państwa. str.206-207.

Rosja przeżywa po wojnie światowej okres wielkich przeobrażeń, które narazie ograniczyły jej energję zdobywczą. Z chwilą, gdy stanie się zdolna do ekspansji to znowu, jak niegdyś, we wszystkich kierunkach jednocześnie. I dlatego nie można budować daleko idących planów na przypuszczeniu, że Rosja zwróci swą całą energję ku wschodowi, ku Azji, że będzie potrzebowała zabezpieczenia tyłów w Europie. Przeznaczeniem dziejowem Moskwy była i prawdopodobnie pozostanie ekspansja odśrodkowa. Temu nie zdoła zapobiec jakakolwiek teoria lub umowa, nawet obustronna. Możliwe są, oczywiście, okresy ciszy i przyczajenia, ale będą one tylko zjawiskami czy posunięciami taktycznymi, dyktowanymi przez potrzeby przejściowe, choćby trwały przez całe dziesięciolecia. Procesy dziejowe odbywają się w czasie nierównie dłuższym i nie dadzą się zatrzymać zwrotami politycznymi o charakterze konieczności chwilowych.

Kolejne fazy konfliktu

Kawałkowski. Z dziejów odbudowy państwa. str.210.

Ekspansja podbojowa zatem Moskwy, a później Rosji wynika z charakteru geograficznego płyty rosyjskiej, kolebki plemienia wielkoruskiego. Kraj ubogi, a jednocześnie będący ogniskiem dróg, rozchodzących się, jak promienie, we wszystkich kierunkach, musiał się rozszerzać odśrodkowo. Do połowy wieku XIX ważniejszy jest dla Rosji front zachodni, bo prowadzi do lądowej i morskiej łączności z Europą, tutaj więc uruchamia Moskwa wszystkie zasoby swej energii. Gdy w wieku XIX, pod wpływem wielkich wynalazków cywilizacji zachodniej, pozna i oceni wartość swoich zdobyczy uralskich, azjatyckich, donieckich i kaukaskich, utrzymanie w swych rękach ziem polskich, oraz dostępów do mórz: Bałtyckiego i Czarnego uzna tem bardziej za warunek swej mocarstwowej pozycji. Wszak to były jej drzwi do Europy, które wynosiła na sprzedaż swe niezliczone bogactwa.

Kawałkowski. Z dziejów odbudowy państwa. str.214.

Były tylko dwa sposoby trwałego usadowienia się na bezkresnych przestrzeniach Dzikich Pól: wytępienie znajdującej się tam ludności ruskiej, albo zjednanie jej dla Polski. Pierwsza metoda, stosowana przez Prusy i Moskwę, nie leżała we właściwościach charakteru polskiego. Pozostawało zjednanie. Unja z Litwą była przykładem korzyści, jakie mogą stąd płynąć. Są ślady dowodzące, że o zastosowaniu podobnych zasad do kozaczyzny myślał Stefan Batory, na pewno - kanclerz Ossoliński. Za Chmielnickiego przysłała ostatnia sposobność. Potem już wszystko przepadło. Zадnieprze i Kijów wzięła Moskwa.

Zjednana dla Polski kozaczyzna mogła być tamą przeciwko wypadom turecko-tatarskim i południowemu ramieniu ekspansji moskiewskiej. Do obrony Wrót Smoleńskich i Pomorza starczyłoby sił polsko-litewskich. Ale brak myśli politycznej ze strony ówczesnej demokracji szlacheckiej, zaopatrzonej w "liberum veto" jako źrenicę wolności, unicestwienia plany, które mogły utrwalić wielkomocarstwową pozycję Rzeczypospolitej.

Polska w XVII wieku sprzeniewierzyła się swej misji dziejowej i straciła są rację stanu. Błędy swe okupiła rozbiorami i upadkiem.

Kawałkowski. Z dziejów odbudowy państwa. str.215-216.

Misja dziejowa Polski polegała na obronie Europy przed ekspansją Wschodu. Wywiązanie się z tego zadania było możliwe tylko przez utrzymanie szerokiej i trwałej przegrody pomiędzy biegnącymi ku sobie na spotkanie falami: niemiecką i rosyjską. Warunki do tego stworzyła unja jagiellońska. Nie wyzyskanie jej na południowym wschodzie stworzyło przepaść, która pochłonęła energję państwową dawnej Polski. Na jej trupie podały sobie dłoń dwa imperjalizmy, obce sobie pochodzeniem, ale złączone wspólnością interesów.

Tymieniecki, Państwowości polska.

„Wodnienności systemu i polityki
 polityki europejskiej i roskiej leży też
 może w niej gdzieś istota wiekowego
 pryncipiów i stała obrotu. Z jednej strony
 wiec wielkiemu wolności stanów, a mia-
 nowicie udziału w polityce i wyjątko do-
 chodzie stała katolickiego i kierownictwa
 łowami państwa, oraz samowładztwa
 w polityce, dworkownictwa wyjątko do wy-
 żniam i miast. Z drugiej strony brak
 ziępności tej wolności i podległość obywateli
 całego społeczeństwa despoty europejskiej i
 z pryncipiów polityki europejskiej
 wyjątko i stała i różnica i sposobach prze-
 czynia niepryncipiów pryncipiów. Po-
 stawa wykażuje większą ciężkość obywateli
 skoro fundamentalna i stała polityka prze-
 chodzi i ojca na ojca i wolicie w rodzinie,
 a również zdolność zamierzania i wyjątko-
 ciła i gotowości wyjątko jest zamierzania

nie żyje

ost. poczta

powiat

Odpowiedzialny
nadzór domowy
(stancja)

imię i nazwisko

zatrudnienie

mieszka przy ul.

pańskiej

Nr.

284

Do którego zakładu uczęszczał uczeń w poprzednim roku szk.?

w Borystawin

Z jakim wynikiem ukończył klasę w poprzednim roku szk.?

z dobrym

Czy uczeń pobiera stypendjum? (Fundacja, kwota, data i liczba dekretu)

W

Borystawin

dnia

12 października 1919

Podpis odpowiedzialnego nadzoru domowego:

David Freund

UWAGA: Uczniowie, którzy w poprzednim roku nie uczęszczałi do tutejszego zakładu, płacą przy wpisie takse wstępną 4 K 20 h (uwolnieni od opłaty szkolnej w ostatniem półroczu nie płacą tej taksy), a wszyscy uczniowie płacą 2 K na zbiory naukowe i 1 K na zabawy szkolne. Nadto przyjmuje się dobrowolne datki na fundusz ubogich uczniów.

3p 2
po stronie moskiewskiej. Obrona jest.
również po stronie polskiej literatury nie
była wyrażeniem bezstronnych biologów
porodzenia, jak mogłoby się wydawać ze
względu na epilog w postaci rozbiórki Pol-
ski. str. 302.

działność życia programowej części Kół
Polne „patrystyczny polski. cały ludności,
opierający się na przeciwstawieniu robót
polskich miewi moskiewskiej, podry-
wany był wspaniałym religijnym dyle-
matem bez różnicy wyznania, góry chrześcijaństwa
o walce z paktami zyciem.” ? ?

Gymnazyum - Paristwość polska w rozwoju
historii zyciu. Przegl. Literat. 1921. str. 302/3.

nie żyje

ost. poczta

powiat

Odpowiedzialny
nadzór domowy
(stacja)

imię i nazwisko

zatrudnienie

mieszka przy ul.

Nr.

Do którego zakładu uczęszczał uczeń w poprzednim roku szk.?

prywatnie

Z jakim wynikiem ukończył klasę w poprzednim roku szk.?

Czy uczeń pobiera stypendjum? (Fundacja, kwota, data i liczba dekretu)

W

Borysawin dnia

12/X.

19 *19*

Podpis odpowiedzialnego nadzoru domowego

Jerwel Zahler

UWAGA: Uczniowie, którzy w poprzednim roku nie uczęszczałi do tutejszego zakładu, placą przy wpisie takse wstepną 4 K 20 h (uwolnieni od opłaty szkolnej w ostatniem półroczu nie placą tej taksy), a wszyscy uczniowie placą 2 K na zbiory naukowe i 1 K na zabawy szkolne. Nadto przyjmuje się dobrowolne datki na fundusz ubogich uczniów.

34
1
Zółkiewski " stoi na gruncie polabskich
zasad państwa, wyrażających
i polskiego systemu społecno-politycznego, gdy tymczasem przyjęcia jego
i tym wyjątki pryncypia, Król. Dyg.
III. powoduje nie zadowolonymi abo-
lutystycznymi - otuchem progre-
tyzmu rzymsko-Katolickiego. Wy-
dek polityki Zółkiewskiego był wy-
kierem rozporządzającym się ci che-
go konfliktu pomiędzy przy-
jęciem do Polski i zacięciem nowo-
mi prądami, a państwem dotych-
czas systemem. Ten ostatni jak się
okazało, był zbyt brynie rozwinęty,
ażby nie i w następstwie zaprzę-
nia raczej aniżeli jawnie wypro-
dzianych pryncypia, zwrócić
się jeszcze i obrócić. Najważny

Gimnazjum
Szkoła realna

w

Borystanin

Karta wpisowa

Uczeń zapisuje się do klasy

IIIszej

Nazwisko ucznia

Kerschdörferoma

imie

Brani Gawa

Religja

mojżeszowej

Język ojczvsty

polski

Urodzony

dnia

20

miesiąca

lipca

roku 1

908

w miejscowości

Borystan

powiat

Grabalny

przynależność państwowa

imie

Schteibel Kerschdörfer

zatrudnienie

Kiściec

Ojciec,
Matka, jeżeli
ojciec nie żyje

miejsce zamieszkania

Borystan

ost. poczta

powiat

Grabalny

Opiekun,
jeżeli ojciec
nie żyje

imię i nazwisko

zatrudnienie

miejsce pobytu

2

jednak, mianowicie na wscho-
 dnie utracił swój chwytowy popy-
 najmniej rozruch, aż resztę jego
 olowianego foga odniósł w kierunku, po-
 brzydka brylantowa reakcja, w kierunku
 kilku wiekowych już ideałów, zamknię-
 ta możliwość wielkiego porozumie-
 nia ze wschodnimi sąsiadami."

Gymnazium - Państwo polskie
 w swojej historii
 Puz. 4. 1921. str. 304.

Gimnazjum
~~Szkoła realne~~

przyrządk w *Barykataria*

Karta wpisowa

Uczeń zapisuje się do klasy *II gus*

Nazwisko ucznia

Hela

imie

Lise

Religia

mojiszawa

Język ojczysty

polski

dnia

29

miesiąca

stycznia

roku

1906

Urodzony

w miejscowości

Wolanka-Tutawa

powiat

Pradolęcz

przynależność państwowa

Małopolska

imię

Jakob Tutawa

zatrudnienie

Kupiec

Ojciec,
Matka, jeżeli
ojciec nie żyje

miejsce zamieszkania

Wolanka-Tut.

ost. poczta

Wolanka

powiat

Pradolęcz

imię i nazwisko

Opiekun,
jeżeli ojciec
nie żyje

zatrudnienie

miejsce pobytu

Stählin, Vergangenheit u. Gegenwart
(Nipis)

59

Moskwa po zrzućeniu dwuwiekowego jarzma tatarskiego była od południa zawsze jeszcze otoczona mniejszymi chanatami tatarskimi, od zachodu zaś była odcięta przez Kawalerów Mieczowych i Polskę. Toteż nie dziwnego że dopiero Herberstein przyniósł Zachodowi bajeczne poprostu wieści o tem państwie. A tymczasem Moskwa od upadku Konstantynopola uważała się za trzeci Rzym.

Gdy Polskaw stawrza narodową reakcję przeciw wzbierającej fali wpływów niemieckich, podobnie Moskwa przeciwstawia się jarzmu tatarskiemu. Ale jak tu pozostają długo wpływy i koneksje kulturalne tak i tam ustrój despotyczny, ślady językowe, zwyczajowe itp. świadczą o trwałości nabytków mongolskich świata moskiewskiego.

Oba państwa ulegają zapładniającemu wpływowi Odrodzenia choć na Moskwę idzie on przez Konstantynopol przez Zofję Paleolog wykształconą i wychowaną we Włoszech. Ale jest to niczem wobec zalewu kulturalnego dokonanego przez Zachód w Polsce za Jagiellonów.

Stählin, Verg. u. Gegenwart, str. 146/7 R. 1933

Russland und Europa. Heft 6. Berlin 1925. str. 4.

Renaissance und Reformation aber, die zwei elementaren Anstösse zur westlichen Neuzeit, blieben Russland versagt: es war nur ein schwacher Abglanz der westlichen Sonne, als mit der zweiten Gemahlin Iwans III., Sofia, der in Italien erzogenen Nichte des letzten Paläologenkaisers, italienische Baumeister einzogen und den Kreml mit neuen Kirchen und Palästen schmückten. Und mit einer Reformation im westlichen Sinn hält die Kirchenreform des Patriarchen Nikon im 17. Jahrhundert nicht den leisesten Vergleich aus, da sie mit ihrer Verbesserung der kultischen Texte nur eine Buchstabenstarrheit gegen die andere setzte und damit bloss die Abspaltung des Altgläubigen, den Raskol, erzeugte, sowie in der weiteren Folge die Unmenge der russischen Sektenbildungen. Es war eine Reinigung des griechischen Erbes, die Nikon mit seinen Massnahmen bezweckte; denn Moskau galt nach der Türkeneroberung Konstantinopels als das dritte Rom, dem die unbefleckte Bewahrung des Christentums bis zum Weltende anvertraut war. Darum ist denn auch bis heute jeder der vielen päpstlichen Unionsversuche gescheitert. Dieser Glaube ist das geistig-religiöse Band

zwischen der Zarenallmacht, gegen die sich Nikon als der erste und letzte mit gregorianischen Tendenzen zu erheben versucht hatte, und dem Volk, das in spontaner national-religiöser Begeisterung siegreich gegen den grössten Unionsversuch in der Demetriuszeit aufgestanden war, den polnischen Erbfeind vertrieben und die Romanows auf den Thron der ausgestorbenen Ruriks gesetzt hatte.

Stalin

Russland und Europa. Heft.6.Berlin 1925.str.5.

Und Peter, vorbereitet durch das 17.Jahrhundert, etwa wie Luther und der Humanismus im Westen durch das voraufgehende Zeitalter, bricht endlich das "Fenster nach Europa" durch, führt sein Russland, während Schweden und Polen in Ohnmacht versinken, in den Kreis der europäischen Grossmächte ein, wandelt seinen Kontinentalstaat, der im fernen Osten sogar schon an den Stillen Ozean reichte, aber nur im eisigen Norden, in Archangelsk, mit Europa verbunden war, zugleich zu maritimen Macht. Es ist ein Durchbruch, welcher dem der Renaissance und der Reformation im Westen - diese zusammengenommen - an epochaler Bedeutung gleichkommt.

Aber sie betraf zunächst nur den Staat. Denn alle Reformen Peters waren rein technisch-zivilisatorischer Natur: "von dem, was in das Reich der Ideen fiel", sagt Ranke wieder, "war bei ihm keine Rede, und so blieb denn die Nation von dem inneren moralischen Fortschritt unberührt".

Russland und Europa. Heft 6. Berlin 1925.str.6.

Das russische 18. Jahrhundert, nach aussen tief und mächtig in die europäische Staatengeschichte eingreifend, mit Polens Aufteilung und der Wiedergewinnung des Schwarzen Meeres altes Waräger- und neues petrinisches Erbe vollstreckend, reagiert innerlich mit stürmisch revolutionären Wechseln in den obersten Sphären auf Peters Europäisierung. Auf die erste altrussische, aber kurzlebige Reaktion folgt mit Anna und Biron eine ausgesprochen deutsche Gewaltherrschaft, die dauernden Ingrimm im russischen Nationalgefühl zurückliess. Mit Elisabeths Thronbesteigung findet ein erster Ausgleich statt; denn sie wurzelt im Volk und vermag doch anderseits als Tochter Peters und unter dem Einfluss der fortwirkenden Zeit seine Schöpfung nicht mehr rückgängig zu machen, so mangelhaft sie diese auch verwaltet. Der Hof wird wenigstens auf dem Gebiet der Kunst vom Import der europäischen Entwicklungen stärker und stärker berührt: hinter der verebbenden italienischen und deutschen steigt seit der Jahrhundertmitte die französische Welle empor. Und mit der letzten Kaiserin dieser Epoche hat das geistige Europa über ein Menschenalter hindurch selbst den Thron inne.

Spjence

do myi

St. ✓

Górski Artur

„Ru cnamu Bólska kta”

(Wypis)

„Wojenny polski walc sprawa z glosobosci roj-
 nicy niezolzy emigracji polskiej
 a rozrywka. Daje odwiec niemyemu ta-
 tarstwu a pozniej tworechom od przed-
 ciu greckiego, z ktorego wzjac zdazymy
 tylko bizantyjnizm, kora ta ni je-
 st - tej zkolony humanizmem i rene-
 sansom, co Polska w osym zoni, jak
 poprzestano mi poznać. Wyliczo-
 wano w tym znowituzego kosciolka
 zarlowniczego; dobiegacie ja dopiero
 przy wiek XIX, i w tej to spoznowiny
 ofkole pozyci kwi niedluzi myslowca
 wprowadzniej do Polakow i ta wole
 kator wywodzasi znow humani-
 taryzmem, ktora przyjmujcie nowot
 za powrotow, potoz jasi stwa uwazi-
 mi stworzka za nic.”

Gorki - Kuzecum Polska zsta.
 „Gorko.” II. 91.

Ozračowski posterit zasada oja zeni
paui swórego Polaki do, "Królestwa Bozigo"
Ziemada, to puzabois, caci zymie z bówora
Polaki, w najlupnij ujomito sie ja
Praterogo. Obia jego uelkie wojny, tu
zaska i moskiewska, mioty ne odu
waly z systemami puziomieni temu
i dekadon Puzlty: z systemem despotyzmu
ktory je puzegat wluosi osobisty i inied
jed skumra wed wzwojem Europy. -
i z systemem islamizmu, ktory zagrad
kultury fejsz Europy i jej ludu, bed-
kai thic na adugic lala zolofat. Te idca
puzewania zyse w polityce polotnij
puz eady uiek XIII, "towaryzzy fob kuc
skium do Moskwy; planom pods-
jowgo puztogenie despotyzmego
ustroju. - towaryzzy sobierkiem
frod Siedci.

Zórskiemu zycium Polaka zte
"Godob. II. 109

4) zejściu się Ljuzymonta Augusta z królem Szwajcaryi na wiodniem, który
 Kanny i sposoby życia i oczu przeciwieństwa dwóch tych systemów: włości: w
 - i dwóch osobów jakompania fjerstweni, która leżała między nimi: kultura
 i despotyzmem. Krotn Umii lub. Szwajcaryi na Nowogród, gdzie od zgori Marfy
 Bruckiej ciszejnie ku Polnie pozostało. Narduje ludności stutynis cznego miasta prawi
 do zysku - dotalicznie z Polnie na dzień przez 5. tygodni, aby goza odzysk twada.
 Czynie to bez wiodznej przyrzeczenia, przez umis podsiadłomy przez niejohoj muni
 mia sity podkaszemem spojzaniem włości. - Kiedy jednak tenże ten chce zjyż
 zady i opisicie kochy, starzyzna pada um do uoy i woda ze dzarni: kazy nos,
 janie, nie oszyszłozaj ziomego, tylko mi opierzyj.

Wykrowanie niezmiato roze, co joliznego je narod rozryjki jest biermy obec
 cierpiem tak roze jako uolzego.

Ca sama logika strachu prowadzi do kłamstwa. Kiedy przychodzi cyfrowa
 macy, Batory, zoi lubia Ryfka włości, staję jej i podskrozi pod kochy
 i zonyj staję wyprawie, car osiwdne popierzon je mniad zamias zejści do
 kwoicote zymurkiego z cadem państwem i je stoinie prawnie nad przygni-
 ożaniem tego do skutku, byle tylko zwołanogo od Polakoi. Kłamstwo
 ma roze wstosc i systemie kazydopaci stwa grozy. Nawet prawi, nalezy
 ta uoić nato, aby mozna stawać i potuzbic. Grozy jinyz je dlyt-
 rosć i zbrada nie byty znane Stoinom. Nie bytych tej i nicem
 o charakterze polskim, ma on wady ale innego rodzaju. Nie byto
 ich i w polityce polskiej. Zjowiaja się one teraz w polityce rozryjki;
 Aż wst. - tu czynn Polaka zia. "Godbo" T. 115.

Ka razumim Okresla ja v tem sporobu
"Krona pristaji biti krivjerna, krona nje
pozira jizjo monyoloha. Kolad byde na
partii in terez steje ris zolobycerzi; do
kolad uzivate sity zivogcej, terez zuroda
na pety g maderogystlo na pyzbecosici.
Lonez nielishny si vlyornic, ni ja
vencalishny nigdy pyzjozini vyzymic zeni-
cosi ni vpyuzogalishny jednij sporobran-
ci do zhodzenia im bez vdoznej obragy
krotator."

Wpaistvo strachu vsemu staji ris paistov, a zfo-
nik vvolkric. Paistov jidocicat - to paistvo
strachu dla casty ziemi i radcator zivicia.
Takie Kriolestro spetria ris v jednym lytko
zfovnich volkric i vyzymicoruyem, dez i jizo
volkric i vyzek moruosi ni v jizo dmlen lery,
a joga rim - v v krah paistov, ktora go
taj zfosto olvri temi v krah i stozca do vi-
rosi v vrazie potyzeby v krah. Gody v Ppylly
koryzdat zfovnich a kvitov paistov, tu
v paistov strachu kvitov zfovnich, koryzdat
paistov.

Gorski knazevum Polodi zfo. Godbo 1/15/6

48

Winnie Polski z dźtwa, która była u
zultatem granowania Polki ues
dźtwa; i Rusia, były zarodki dźtwa
dźtwa i kierunki zająmasz edzpan-
zji na wschód. Do tego czasu dźtwa
zisi tej myślowi coraz silniejszē próby
pójt zymia Rusi moskiewskiej
Wyraził z nią przeloznyżtkiem
w planach elektyżi Knięziōw mosk.
na trow polski. Tak po zgonie
ostatniego Jagiellowa ofierowano
Korony Lwowej, po Batarym
zypwano Fiedora, o tem braktō-
wat i des dźtwa hō gōly z r. 1600.
postawał ob Lwowa do Gō-
dunowa, oba zeweris rozepnu.

Kostomarov - Smutnoje wremia.
T. 114

50

"Incertum est, an tanta immunitas
gentis tyrannum principem exi-
gat, an Tyrannide principis
quis ipse tam immensis
tamque dura crudelisque
molatur."

Herberstein o Rosy-

Pol. a Mosk.

51

"Niepodobnie i ci się odraża.
i ta ogromna energia
i niezgodność, a przystępnie
karmymy zubożeniem i niedo-
mawiając polski i obcy obywateli
już, po prostu widać na terenie
Europejskim. Jest więcej po-
nuż, wyjątkiem być nie za-
myślają i w naszym kierunku
jest przynajmniej ich zabieg pro-
mocy i serce jest obłądłymi
dławią i polityczny ra-
dca lub bez niej, na oślep
tworzą instytucje tego
kulturalnego postawienia
i ta Polska jest i tak
zobowiązaniem, któregoś polskiego
propozycje na dobre ty-
tułem do wielkości i zasługi

Moskwa: Tyg. ill. 1920

str. 627.

Przyznanie wojny polsko-rosyjskiej.

Wojna polsko-rosyjska wojna między Litwą a carstwem mosk.
w latach XVII-go stulecia, była walka dwóch sił rodzących się w
wielki: Litwa: Arosyjski o wpływy na ziemie same litewsko-ru-
syjskie i o to przy której stronie miały być, czy przy carze, bądź
przy królu nad literackimi i przy przychodzących z Litwy
Krymów: Koronie polskiej.

Wojna polsko-rosyjska z polską wojną z r. 1655-1661
związana z wojną między Litwą a Rosją i między
carstwem, wpływ polsko-turkicznymi ziemiami tam
została dla stała strukturą spotęgna, wyobrażeni religij-
na, sama, nawet ruskim ludności arosyjskiej, odwie-
nia od ogólnego mosk. i trudnie zbliżenie i widać kultu-
ralnej sięgała polsko-rosyjska i z r. 1656 r. wojny Arosyjskiej, przyczyniła
do jej przyci obywateli, na wieści, zachodzą, wabiła
jej literaturę, budżeta i widać bogactwo i zwrócić dla własności pol-
skiej, dla polski i tego rozkazy, a przede wszystkim kraj
Nawet powstanie słowiańskie jako w XVII. stuleciu popobli-
mych twórcy, wieści wojny a cyfry i odwieści, czy
wielki i popobliżni i Litwa, gdy walczy z r. 1655.
zauważa, niezgodności, groźny, najazd cara Aleksandra.

Wojna Tyg. III. 1920. str. 627

z chwila gdy nastąpił reżimowy przewrót Litwy z Korony
wzajemnie. Polska staje się wspólnym faktem zinnym
niej. Wytycz. funkcja, nie tylko charakter tych walek.
z obrotu ich z wysoce jasnych. Stają się niebezpiecznymi,
dla jej w myśli politycznego programu do zaliczenia
romantycznej polityki mosk. Próby podjętym przez rząd
w kierunku zaspokolenia drogi, pokroju obci obywateli
państw. nie miały powodzenia, ponieważ nawet wjaśnie-
mych nie wiedzących przez obywateli - kto tamni obywateli; wytycz-
wzajemnie z przynależnym wyjątkiem za to czyn bezprzebieżności
od wstąpienia. Nie chodzi tu o zmianę, a politykę, Polska, za
Polską do Pol. wyjątkowo i, stonę przez jedynic obci po-
zostali.

Maże zainicjować fuz. III ale może i instytucja obary
przed walną fizyczną fizyczną, moskiewską, polską, polską
Polską od wyjątkowego niezamieszkania, Korony. Walek, trwały
dalej. Decy od II. pol. o. VIII. Zmieniły się zale. Polska, odobione
współdani, uczestniczących rozstrzygnięciu, rozprawy, nie jako
bronić się może. Jeżby orsz. polski odobione, niekiedy
triumfy, klamie, nie porównano, mosk. istniejący przed
kolonialnymi dachami; Cudnowa, bez w otwartym
zakładach, traci Polska, oraz obywateli, fuzji, etc.

Polska, Moskwa, Afikajst. i jeżby nastąpiła stają
nie jako groźny dla nas polityczny zabójczy, nie tylko na-
wona do francuskiego programu "złoczenia zinnym, niekiedy
ale goły wyrost - byt polityczny Polni."

Moskwa - Tyżill 1920 nr 627

1655.

54

Marko „mi rozumich
z trnovnici voluju bozicu
zgoditi si na jedno, niz
mi volui kon aduclui jedne
zo prava - zi tjebe bi c vol-
uju ab zic pravozivci.”

Kubala vojna trnov.

№ 54

126, 147, 154, 226, 244, 264

„ku wschodowi do zię wycieczki: choćby nie skąd
przyjmuje, a poszukiwaniem lepszej doli, 55
złotnie znamy fantazyjny cyrceński lub wyzuty
z mądrością, na dyktich Polak zwracający się do
i zła; księgi fantastyczne, wiersze zła, krajem wy-
zwanom prawniczym prawnicze i ostatecznym
czy katoli cyrcelem, wojnowością, party zię obcy pod-
bojów, wojnie sam król nowot z zęmmut w.
a Moskwa zwracający korony dla siebie, a jęz-
miej dla syna. Obojznie zię wnoszą jak
w roku XVI. wykazują a jęz kulturalnym
narod polski; sprawia, że granica kul-
tury południowej, zlewająca się do ty drugie
ze wschodnią granicą dyktaj, wraz z nią za-
czyna się powraca coraz to dalej ku wscho-
dowi. Polska droga pokazuje kultural-
nego podboju do ty sobie nowe, coraz to
rozległszy obojz, południowej je polski-
mi kolonizatorami; wykazują stąd od-
ległych, przeważnie pierwotnych krajach,
zjęz polski kulturalny.

Pol kolonizatorami, rosnijący w zbirgim
lat i stuleci coraz intensywniej, przybrat
z jęz zię wotwe rozmiar, polski kulturalny
wzrostu i ty kulturalny; polityczne naro-
du i w obierają a potężnym siły ośca do-
konia reformi wronstynych.

Tę wtyguoicją i jednorodnością w roj-
ni się kulturalny wschodnia Polki od
analogicznych przed a jęz w ościen-
nych.

Kowarski - Charakterystyka stanu i stanu
Polki na przelomie XVII i XVIII c. P. 4-XX. 730-110

Prof. Hipper wypracował
o wpływie wschodnim na Rosję
która wyobraża się raczej mo-
narchijną orientacją niż pań-
stwem federalnym. W. doświ-
czona przynajmniej z poprzednio-
mi wywodami o barbarzyństwie
Koczowniczym, który to, pionierami
kultury starożytności. Z tym
współcześnie orientacyjnym
nie było ~~nie~~ bizantyjskim, w którym
Hipper widzi tradycje Klasyki,
japońskiej, z i starożytności do
przez którą przedewszystkiem
elementy wschodnie do Wschodu
Przemiana Ameryki 1923. II. str. 193

Moskva stara pyzja potzporo
 uszozheniu gochodu, sprowadz-
 ja zymies'nikor, vojaka, ledazy
 ity. aby doroznoi gochodnim
 sznodom, przeslewizytkim anti-
 tawnic. Natomiast kulturalnie
 utyzynuje ja najdalej ita, az eksklu-
 zynoi orientulus. prorostronq.

Pod kramtem despotyzmu jani ka goi-
 nosi osobista i jowncie cyi. Oszusta
 ktemotwa na kajokym kroku, v zymie
 estem cyi v tradycku, cyi v polityce
 vyzdzic. tawntivoi Moskale staze
 ni przystawiaq. Gesty godnosci i od-
 nosia zginotko panowani kowca Gr.
 Zanimat innyel mist w ty przylheraj
 niowli.

Obok styj moralny i kulturalny
 exphyzynosiq niewoligh idzie kom-
 plitna ignorancja. „An Russen für-
 chtete jegliches Wissen, damit er ja
 nicht zum Ketzer würde.“

Prückner Gesz. d. russ. dit.
 24-6

Wpływ polski zachowuje się & Pracy
 gęboko, osiągnęła wyjątkowość
 za Fiedora Romanowa. Faktory
 było wyjątkowym detektor
 i krewki wyznał, a jeżeli wpływ
 ten z Moskwy normę, gościć
 jawnot na dwoje cara
 i ^{winid} zflachity.

Próchno - Gerch - i - russ - lit.

В
И Москвитинъ : « Кто Кто
за уланъ Мамцевъ и над-
метникъ П. Полдаковъ. »

Жизнь Мосьу . 66

81

Idea państwa Moskwy zwraca-
ca się do polityki zewnętrznej
niej pierw do zjednoczenia
Wielkiej Rosyi, a potem do
wymarcia pretensyi do
tych ziem które posiadają
łyśmy dotąd w wladaniu
obcych, przelamywaniem
monarchii feudalnej.
Katon jest o wezrost
nej polityce wiezna
mowy. Stąd tej nie było
warunków rozwoju wadzy
stanów, a wybrzyta się
silna władza książęca.

Kluczowski - Bojarowski
dumna. 246

Turcy u ruzie wybornu Kerman lub
 Moskale grozili wyzna, nie chwili
 bovim shygniemu potegi u ruzie
 jednago z ruzych mierzyniarst.
 Gonna otem Taranom jont
 z Konstantynopole 1575.

Rkz Gzistos - 309

Bontyriohi Plony Kap Put
 12

Gdy obięze się Kr. Mosk. Królem ja
 muu bezimienny "w posagu białostk.
 Półek i inne zamki i pomyślnym
 wzięciem, ołapiero się nam stworzą
 miliony, wotliwa, bogata, nigdy
 nieprzybrau." Rzeczy spokój o tej
 granicy, zamki i białostki nie
 białostki trzeba, ludzki pomyślni się
 wzmaga, skarb wędrowni. ~~W~~ Wyo
 miniki dawano Tatarom w kraju
 pojedynczo, że nie utrymują się
 białostki straż na Krasak, a Kłocij
 w białostki wzięcie rykoszety białostki
 białostki. A może w białostki Tatarzy dają
 pomyślni białostki jak za Kłocij białostki
 czasów. Jestli białostki o tyra i dwa
 kto nie był białostki nie gornie,
 a białostki w białostki kraju, by
 pow: w białostki w białostki nie gornie.

"Białostki o białostki w białostki Król"
 Białostki - Pomyślnie polityczne.
 str 354.

Selekcje de eligendo novo rege et duce Moschorum (1572-3)

- 1). Præcedens z historiji (Jadwiga i Jagiello) 2) Złoty potęgi na walędzie wkrętek potężnia z Moskwy. 3) Pogromi wyzsta u mięzycian; tem Satiri zi sem jnoic chram ich nicum; gdy inny król tron onydzic waki z Moskwy nigdy nie wstana.
- 4) Co do tyranstva jego, Lepiej wziec pana do wazych obyczej, nizeli pana jin z innym mi obyczej. 5). Mojnaly noma; konkurencyj partu mawowkiego z gawelotini.
- 6) Inflanty by na stalc wrocidy. 7) Handel tranwita przez ditro zostaly restytuowmy.
- 8). Mosk. jest jarmoty u mawow belli. 9). Moskiewski bawow u nas panem, jako to narod prosty, a mawow ni gęz gruby, wialoby to wyzsta sprawy i gęz mawow, bo pęziwolo onej grubosci moskiewskiej wyzstoly um sie to nalepiej jado, i narod mawow ludzie mawow bezostypicni pęziwolatby swoim. Inny zi pan z wyzsta kultury gator mawow gawelotini. 10). Wytergowaliby inny na Moskwem czegoby nam jinze do wrobid i wrolici mawow potęba, a od Radowanina tyloby us jinze bari aby ich nam nie bawow.
- 11) Jaka, Pęzoby ze jako jwicy Polacy na ditro wytergowali wite, zeby tej częzi nie mogłoby Polakowi a ditrowni do Moskwy. — Pro narod mosk. ludzkowin, obyczejini mawow mawowbyjiny jwicywoli i mawowziti, ktory jwicywoli mawowzicium kad wity i wjstruje, a narod mawowziti inawow mawow gawelotini.

z tego też król bygumut pęzowziti.

Czubeck - Pimna polityczne z czawow jwicywoli bezostypicnia str 355-357.

1573.
„Wierścioga & pohorzanien mejo-
zytko.” 85

Wozzura Koliozanina
Wdetyly procty ki i niezgody za
kost. a takzi wystoy mepotyebur
ktore wilm popyrady do ruciny.
za niego mogtyly byi wyzatkci
stary opytzone tak parskie jak
rycerskie. A jeha za jezidost-
slony rycerskie porstary, lozby
za Moskowskiego byi mogto.

Opuben - Simna polu tyzue
396-F.

Moment ekonomiczny: Klorony.
Reminiscenye mui z ditor.

Mosk. nadomty wuzj trosi dpr-
dy znie, oraz omozget by pustyne
podolokii, zemby dohwoy. Pytyj
ny zuzogdy: ryerwto zuzozot
ozlogarito.

Scrubutuunurdam. dr

p. c. 376.

1572.

86

Przebieg z pokorzeniem niepożytków

Pokoje ze strony Wosków dają się i odpor-
nosć przeciw innemu niepożytko-
wemu, a potem yemnie z Wosków zmusi
Nuncjusz straszeniem samym słowem
opracie się rych Pruteuszy do Prus.
Pruski i pomorski kraj jest niepo-
wst podlegałby koronie.

Łubek - Pismo polsk. 395-6.

Przebieg Koliżanina

Autorem tych broszur wyjątków
z pierwszego bezskolem podkreś-
lają pochodzenie stoniarstwa,
oraz opierają się na Wosków
przez ekspanzję z zachodu,
przeciw Nuncjuszowi "Drang
nach Osten". Charakterystyczny
przyrostek do teorii Fehzger
ze o Wosków: Wosków "Wosków"
jak Wosków.

Podobnie - tententia eiusdem
de electione regis Polonorum

p.c. 372-380

68
„ L'idée d'alliance ou
d'union slave, qui
flottait parfois dans
l'air finissait tou-
jours par prendre une
allure belliqueuse.

Pierling. III. 360.

1091

leax

egzemplarzy sprawozdań
z roku szkolny 18⁹⁹/₉₀. -

do 31. lipca 1890 rozsprzedano
dm /: 107: / a 20ct. w. aũ; i
5 lipca

Unia Polska z Moskwy.

Rozumiejemy tedy z tych słów, że pod ymieniem Polaków i Moskali pod jednym berdem. Karol III poddawał to ruskę siostrę swą Helenę żonę Aleksandra Jagiellończyka. Ten krajiny chciał przenieść do śmierci jego. Aug. objął się to Jagiellończyk. Także wojnę zaimę proponowali carowi dla zatargów i sporów granicznych, które stanowiły niezwykłe źródło konfliktów.

Z drugiej strony Krolowi polacy objawiali to ruskę siostrę - Unia Polska zdatna stanowiska polskiego i innych do dalszej ekspansji polskiej, której terenem mogła być tylko Moskwa. Jejina historia dowodzi, że w czasie pozyskania kilku drobnych prowincji w moskiewskich. Jęz. Aug. bez względu od tego, przekazuje go ruskim. Potem polski go i w czasie tej wojny odczekał Inflanty. Najbardziej jego plany jasnym burleskowym jawnym, gdy zmarł Jan, a ~~ostatni~~ a ostatni ostatecznej Moskwy objął Fedor. Jednocześnie projekt jego dwukrotnie rozbiły się o niezwykłe objawy przyrody, na o ruskę Gęz. XIII. a później zwyciężył się wagi zgot samego Krola

Vierling - de Pologne, le 14 Mars et le 15
R. d. quart. huit. 1697

Republikatem produ polskigo na
 vshod jest polacyzmi z detyw, dro-
 ces ten dla wielki przyczyni tworzący od-
 byt się niemo przyczyni i sporów od-
 sie - u obywateli wyzsta - stowianiskim,
 z przyczyn stowian republikanickigo
 ustroju Polaki, z rozgranicznim
 stowian chwobregi od zaborów Gedyzium.

Ten sam produ spowoduje odzyska-
 nie Pnia zaborowic, a na polstowian
 przyczyni chow i wotowz.

Zolmak równolegla jest produ
 przyczyni, przichobowz, destrukcyjny
 wlo polstowian, niemozliwzajny
 objawienosci: polstowian na znowa ty.

Jest przyczyni przyczyni stowian stowian-
 owego stowianow przyczyni przyczyni i fa-
 mitowania przyczyni: wotowz:
 Niebezpieczni stowian obojczy przyczyni
 Polaki przyczyni stowianow przyczyni przyczyni
 przyczyni przyczyni stowian Polaki.

przyczyni przyczyni przyczyni.
 przyczyni: opow. 34-5.

Przez cały wiek XVII. było wiele
mowy o rozpętanych pycha-
ch i wadach pychać Turków,
papięgo niezmię o to się sta-
rało, aby je ołofskutku ołopro-
wadzić albo ją pod depen-
to weszyci. Języcę gora ca
fantazja syktura V. wozite
się z obaleniem nadziejami
które się galy nowit zafotjeria
kawału niezkiego. Jednym
Hiszpania zowrta w 1580.2
joksję z niewierzymi a cały
zochod przyprzejęit się oł-
tę, aby Turryz wozyci za
potę zę europaj rku

Lincoln Weltgeschichte
V. 115.

Stanowiłoby wobec sprawy było punktem
 spornym. Wnoszą więc w tej sprawie
 Komisja Polna w Moskwie. Wiadomo
 że zgodziła się na nią dopiero Aleksy
 za czasu Kazimierza i wzięły ją drogą
 fortak odwrócenia i jak wykonać.

Względnie przyjęcia odrobności interesów
 różnica cywilizacji, religii, prolegni-
 nia politycznego i religijnego były prawie
 niezwalzającą przeszkodą do politycz-
 nego zjednoczenia, a gdyby niektóre zje-
 zchody te chwila były usunięte, wyzsta-
 tności byłyby niedługo wybuchły
 i wzięłyby Komisja, któreby Polska
 zorała ^{niektóre} z gustem iluzoryczności.
 Cywilizacja mosk. gruntowała się
 na podkładzie prawosławia tak w sferze
 państwowej, tu więc o cudzo-
 zmienców odwrócenia.

Wypaśnię więc wyboru Białych.
 byłoby się przyjęcie sprawy polskiej
 woli, niż to mielibyśmy przyjęcia
 Polki i Litwy.

Litwa - Słuch. II. 123-124

Gdyby Tygument był zgodził się na unijonowe
 wyznanie królewskie byłby ministrem, według
 niektórych historyków zgodził się na przyjęcie
 warty greckiej, ale go koronować przez potęgę
 węgalską od tego, sprawa wyboru królewicza
 wasyjona była tymczasem trudniejsza;
 nowobranemu car byłby ministrem zarobowic
 trudniejsza stanowiska stopie interesów
 jego państwa, co ministrowi wobec antagami-
 zmuś polsko unijonowickich doprowadzić
 do konfliktu. W przyszłości zaś zapewne byłby
 autokratą we stanowisku. Za unijonowickim
 przynależałby bezwarunkowo, któryby w jego państwie
 wyłodził unijon, za unijonowickim byłby przyjęto
 stanowiska krajów i wraz z nim funkcjonowały
 konfydy, które z tego dla Polaków nie godziwano.

Karowicki Tygument II. str. 129-4

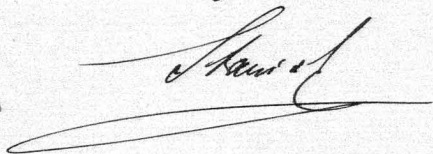
Aprekcyja poleca gorąco prośbę o ustanowieniu
uwzględnieniu Wys. Rady Szk. Kr.

Aprekcyja c. k. gimnazjum III.
w Krakowie dnia 11. Sierpnia 1890.

o. d.

11/8 90.

we

W zastępstwie

Siedlecki

1635

75

15 czynné poselstwu Kazimierza
 deona Łapniehu do Moskwy
 przy targach o ceremoniał
 skazyt się poset ~~na~~ jeden
 z bojarów - gra blytwa ryjōz
 postu i prowadzał się z cōj-
 cicc jego, der Łapniehu, rusain
 innyj posty prowi gdy do
 cara przyjeżdżat „s dobrogu
 wielkich dzieł”.

Derowin - Ładne hist. T. 264.

Odestno wōwczna postem id
 podarki str 283.

Sąsiad z Moskwy wobec wzma-
 gającej się: co dzień potajemnie
 sięcej tworzy posiada pierwszo-
 rzędny interes dla państwa
politoliterackiego dlatego cho-
 dzi zygumtor: zjedyni
 sobie dlatego zygumtor
 i zadanie to nie byłoby tak
 trudne gdyby nie przeszkodzi
 religijna i kulturalna dzi-
 lica obu państw. Ale wstrój
 polityczny Moskwy zwrócić
 był najciszej z separatyzmu
 religijnym i podległym
 od Moskwy. To zwrócić odgło-
 nosi prowadzić do fanatyzmu
 a za tem idzie do grubych
 obywateli.

Jaromni - Lhice II. 6

„A barbaro i, u ludu na i vicie
 podobno niej jostlej zego, nej grub-
 szego i oli bozu najniepodobniej-
 szego u wyzotkim apurani wojenym
 (procy trochy objiet) nie dostat mego,
 u objete ryzorstni nie ucy ryzomago, kto-
 rya nie zamski ani mieste fto i e nie
 inaji) nie my rto ani objelucio (to
 to tytko z ciwgeni psychodzy) nie rozuu
 (bo pzyrodzonego natura nie olot, a o ci-
 wonym nie tyzobli) nie bogatka (bo jad-
 nyma niemasz, procy trochy korowatego
 towaru, ktorego blo was saalye odbywaja,
 so u mozy nozej mowmy) pomory i po-
 siltka od jzalnego uslodu na swiecie
 jzalnyma i mi karl - co by nam trudni i
 mogto, nietytko ponaty wydarcia swego
 (so tu obliaga z ielko, omowto, tu orol ludzkoic
 tyzoma) ale u wozimie jzyna nato bylo
zobyczode? Donna tytko moga taby i ch
odrowic mogta ale i te ja olotatki mozni
i pzygotowanu wojenemu nie mogtaby nam
byc i jka; a jstam (so krotkim trudzie a por-
nem jzyna stwie, pzy ielkiej obric) nie volle-
kami jzanyze) - uclada jzoga, wy jztyo
nie nie granic. Dospato i i nie jzato i i
nerowu ranygo ktorygo jz ty i i i i
ciwgeni, tu jzodlaga a horolego mi pzy-
jwela.”

Pomysł i k. Karmojewskiego

78
D. "Dulhina Maria" Henryka IV. zwanego
z pominięciem króla Sully'ego. Polakom
mija powstanie rzymskie jako
główny przedmiot chrześcijaństwa
przed Turkami: Turkami, a nawet
przed Moskami. Moski bawili
autorem projektu w 1793 r. z obrotu
"z wyjątkiem" archiduków i ich
to Europa ja za pogoni od, zabobony
barbarzyńscy, nie mający: pod
zgodnie religii: pod zgodne
chrześcijaństwa nie wspólności, Europę
a jeno z Azją. Stąd jest Królestwo
moskiewskie (le puiant krus
tythien), nie stanic z rz barozij
chrześcijaństwa, tybego go bż ożie
wyppolzi z Europę do Azji ja
mstana twerkiego.

Słowki - Henryk IV. wobec Grecy.
: Polm. 195-196.

1634

79

Završty postol viznyj pokoj
 v Polunovic. Fakt ten jest
 berdyz viznyj bo od zgorov
 Jovana III - do pokoji tohica
 doji ni moze. Jednak
 ni moze viznyj pokoj
 konvisez aby car zjeat
 ni tytub care viznyj Rusi
 Svezne violjiti Polony v ten
 puterzyc do zicim ruzkie
 voljiz uzel do Korony polon
 Katormarov - Post. Jovana III.

Z. II.

81

Kluczewski twierdzi że „bruntność
wrenia & objętość wyrobów jest
spowodowane brzością w
jędło do uzyskania jakiejś
nowej roboty. Te objętości
stwierdził on w zimnie jędła,
zwiększył je granicę & dolne
czy & kierunku od domu roboty.
by wiodł zimnie od ciekła jędła
najbardziej przybył.

Gdy karłowcy przyjeżdżają na granicę
 work. & bicia do wody miedzi i
 żelaza przytworzą powłokę i formę;
 i będzie stwierdzenie, któryby urząd
po polsku.

Peru. dykt. stroj. T. 40.

Następnie w czasie ustąpienia już urząd urząd
 również po polsku. Urząd już

- 235. " "
- 236. " "
- 237. " do. . . . . (Kopie.)
- 238. " " minuta . . . . . H. K.
- 239. Kopie Memorjatu.
- 240. Kopie protokolu z posiedzenia
- 241. " listu
- 242. " "

Towarzystwo Kolei Lwów-Czerniowce

Flura enim fides Moschorum
 et cum nostris plus quam
 fide Punicis agere solent.

1610. Dyzakon Moschorum. de Pygma

Theriac. Vet. Mos. III 340

Берг В., "Упрощенные Мух. Методы"

Сличая Нѣмцевичеву Исторію Сигизмундова царствованія, какъ съ нашими, такъ и съ прочими современными Актами, встрѣчаемъ весьма много ошибокъ, и находимъ, что весь хронологическій ходъ тогдашнихъ событій у него перепутанъ.

При тщательномъ вниманіи и строгой осмотрительности, съ которою должно писать Исторію, сего бы быть не могло. По всему видно, что Польской Историкъ торопился писать и отдѣлявалъ только тѣ мѣста, которыя оваряли особеннымъ блескомъ славу Польскаго оружія. — Нѣмцевичъ имѣлъ въ предметѣ не Исторію, но тайное желаніе воспламенить умы юныхъ соотечественниковъ своихъ, и возбудить

Взглядѣ на Исторію царствова-
нія Сигиз-
мунда, со-
ставлен-
ную Юл.
Нѣмцевичемъ.

в нихъ химерную мысль: возстановленіе Польскаго Царства.

Хотя Нѣмцевичъ называетъ Героями: Ружинскаго, Сапѣгу и прочихъ ихъ сподвижниковъ, но они въ полномъ и прямомъ смыслѣ не что иное, какъ закоснѣлые Государственные преступники. Ружинскій убилъ изъ ненависти земляка своего Мѣховѣцкаго, который былъ Гетманомъ при Тюшинскомъ Самозванцѣ, и занялъ мѣсто его; ссорился безпрестанно съ Сапѣгою, Лисовскимъ и другими. Сапѣга отлагался нѣсколько разъ отъ Самозванца, нѣсколько разъ примыкалъ къ рядамъ его, хотѣлъ драться съ короннымъ Гетманомъ Жолкѣвскимъ, и подкупленный П.П.Ляпуновымъ, сражался съ Королевскими войсками, находившимися подъ начальствомъ Госсѣвскаго. Зборовскій торговался съ Жолкѣвскимъ, когда послѣдній, предъ Клушинскою битвою, приглашалъ его напасть вмѣстѣ на Царѣво Займище.

Если Нѣмцевичъ достигъ своей цѣли - если онъ воспламенилъ юное воображеніе неопытныхъ соотечественниковъ своихъ; если онъ умѣлъ возставить ихъ противъ законныхъ властей, заставилъ поднять оружіе противъ Монарха; - то какую ткань печали облекъ онъ будущую участь своихъ единовѣщевъ. - Въ какую бездну злоключеній ввергнулъ онъ многія семейства, сколько несчастныхъ вдовъ и сиротъ заставилъ онъ проливать слезы безотрадной скорби; сколько юношей, молодыхъ содѣлаться ползнейшими гражданами, лишилъ онъ Россію - и сколько проклятий обратилъ на главу сего писателя тѣ отцы, матери и сестры, которымъ откроеть время, что впадоу чихъ несчастій былъ ихъ соотечественникъ - писатель, ложными мечтаніями своими погубившій цвѣтъ, надежду отечества.

Въ В. Беркѣ Царствованіе Мух. Феодор.
 РТб. 1832. I. 21.

Звирая на сіи поступки Короля Сигизмунда и его Министровъ, рождается вопросъ: не ужели они не могли разсудить, что, по кончинѣ Сигизмундовой, соединится Россія съ Польшею, и составить Державу сильную, могущественную, и толь огромную, что ни козни всегда коварного Австрійскаго Кабинета, ни безпримѣрная храбрость Шведскихъ войскъ, ни даже отчаянное изступленіе Крымскихъ Татаръ и прочихъ Мусульманскихъ племень, не будутъ ей болѣе страшны. Владѣя многими берегами Балтійскаго моря, имѣя удобныя пристани въ Курляндіи, Данцигѣ, Пруссіи, на Ледовитомъ, Азовскомъ и Черномъ моряхъ, она бы распространила торговья

Картина
соедине
нія Россіи
съ Польшею.

сношенія свои, упрочила собственное благоденствіе, и умножила бы богатство своих подданныхъ. Вотъ какую блестящую перспективу являло соединеніе Польши съ Россіею.

Но Короля и Министровъ его нельзя обвинять въ безразсудности; они были люди съ умом; но опытами извѣдано, что въ собственномъ дѣлѣ, въ борьбѣ честолюбія съ разсудкомъ, умъ не всегда вѣрный, и часто слабый руководитель. Сигизмундъ оскорбился предпочтеніемъ, оказаннымъ сыну его. Хитрые Іезуиты, управлявшіе волею сего Короля, опасались, что Россія, присоединенная къ Польшѣ, ослабитъ могущество Католическихъ властей. Гратья Потоцкіе завидовали Гетману Жолкѣвскому, которой явилъ въ дѣлѣ самъ умъ, благородство души и мудрую умѣренность. Всѣ различныя страсти сіи сосредоточились, и Посполитая Рѣчь приняла дѣйствіе въ противность прямыхъ своимъ выгодамъ. — Если бы Король, внявъ мудрымъ совѣтамъ Жолкѣвско-

го и Канцлера Льва Сапёги, отпустилъ немедленно Владислава въ Москву, то, сохраняя Россію отъ бѣдствій, спасъ бы онъ и Царство свое от той печальной участи, которая постигла оное въ XVIII вѣкѣ.

Гезе - Царствование Мих. Феод.
Истор. 1832 I. 47 и 129.

Przej Polaków na Kremlu ze-⁹⁰
ostygła antagonyzmu narodowy
i k. wyzraniem i misyjny Pol-
ska a Moskwa, a także misyjny
Wschodem i Zachodem

Kyq. Aug. rozumiał niebezpie-
 czeństwo ~~moje~~ z losów, że
 umownie nie mógł przedstawić
 tego woga potęgi obu stron
 względem mojej. Dzielę wielkiego
 kocha podziękować nawet, że
 lat dwadzieścia

bylańta województwo podolskie i inne stawa
 się obiektem punktu ciężkości polityki
 polskiej na północ, aby uniknąć walki
 z Turcją, która by województwa ruskie
 nie zacięła wystrawiła. Podobny motyw
 kieruje do trinnici przy podrozecciu
 konsolidatory wojennej. Chodzi im
 aby uniknąć konfliktu z ich granic
 a przede wszystkim Turkom. Dlatego
 konsolidatory moskiewska ma mieć
 za cel uniknięcie wojny z Turcją.

Pzestawienie brama Gzajung
 - 3yq. nig. jest 20mo-
 cysnie kontrastem
 charakterow i pzi-
 wistym systemem polt.
 morky i Polski. Z jednej
 strony wolne Pzstaery-
 stakratyque, z drugiej
 demokratyque samo-
 objawie. Metody posty po-
 kamie sime, voluciusa
 kultúra, wiec ty i cinnis
 sime v kontrastach.

94

Knieziom ruskim i pomorskim
warszawski, niemiecki, książę
wielki, jedynak, jedynak, jedynak
za króla III i Węgry - wstrzeżenie
poświadczenia zrodzone z pryncypium
i siły. Dopiero Jan Słodziński
starał się by pozbyć się resztek
praw i funkcji. W tym celu po-
tężał się z księstwem. Książę
zasiadłszy do niebezpiecznej po-
zycji przy królu i podległości ce-
sarskiej, a później przy odwołaniu się
od Pruskiego.

ten dokonat procesu zwrócenia
bajra i wytworzenia sztywnego
despotyzmu.

Za tymi ludźmi zwrócił się
król i przez wyznaczenie a za
tamże walczył o „prose” i „mity”
użytkując swą siłę, gdyż
dowodem jest ich dążenie do
konstytucji się królewskiej a nie
Romeńskiej. Sprawa przynosi
im przysięgi, tak samo jak
w Frankfurt, 1610. Dopiero obudzenie
się ludu i królewskiego bawarskiego. W ten
życiu pryncypium klamry niemieckiej
Głównym symbolem na królu przysię-
włazi niedługo został cofnięte
a pryncypium bawarskiego

W literaturze politycznej i histo-
 ryjnej XVIII i XIX wieku Prusa
 nie zabiera wiele miejsca.
 Wypomni na niej o niej jako o
 dyktorjum ekshibitery: huan
 alowy lub o drodze do Chin
 i Persyi. Swayem politycz-
 nego nie nie podlegze.
 Deficiso Totaj wytajnienie
 Konzi ja Twita m areus
 polityki europejskiej spow-
 rozgi to przewost gruntowny.
 Dyzymy tego lezy w potyolke
 Jolki. Ktora zerokim wadem
 przegradze j pod swietu
 Jednostnego.

Te objawy s¹ obu paristw j¹mo
wybuchu za dynamitu, g¹ly potok
jedolki wytwor¹ z¹ na h¹orku
p¹renitroz¹ ~~do~~ naj¹yzs¹ej war¹st¹ej
sp¹o¹z¹ym¹.

Odebranie Amoleischa było obowiązkiem
korony wobec dityny na zasadzie
aktów miir.

Dvě alternativy vstoupit
 1. křesťanství - nebo ~~je~~ katolické
 za zjevně v Bostone, nebo
 nyní dle zjevně do které
 pojistivě si ~~je~~ v yane bezkro-
 tání i za váhy, křesťanství
 se si uvolní silný moment
 religiozní.

Przed wyprawą do obu państw.

↳ Polna u zbrodny gromie minijizj
(poczetna materystka).

odzjnosj ekspozycja na wschod

↳ Kroskie odzjnosj Bojaros wester
naj wyjnosz ollu wyzochania
wchrosj i wyzylejdz, a zfolungij
stony materialnyj wyzolej do kultury.

100

Spore Influent jedny
z górných punktů sporny
jako teren intenzivny ek-
panziji oba paristá v 2006
Bethykin

Minnowise minnowylowici dopis-
 wodzenia mini obrotu do choty
 z powodu puzi wic do religijnym
 stowarzyszenia tyjebe pericu pod murt-
 sicy abe opowiadania zolazizy do
 potegum bratow ,, stowarzyszenie"
 narodzi. Nic nie bylo wyrazow
 utopis, i tyjebe podgib tyjebe
 objeclacy abe narodzi.

102

~~data~~ Bojenskie pozjadli wlasni a potom
lud zari si ni obarnit ko sprowozystu
sami merozky. — Hologo Testimoni: 770
buntu Minimo: Pozuristio

Mostkwa u Rzymi
Sprawa unii Kościelnej

Page 111

Rymer

& Ashbury

1553.

Instrukcja dla
Kirkuckiego,
posta Sigm. Aug. do papieru

1553. Insubrica de Kyzichris. 103
posth. Ezz. Aug. de papista

Negue enim veri simili est, Monachum
apud quem nihil Romanæ Ecclesiæ
potestatisque eius nomen invidiam
magis est, relicto Græcorum ritum
tâ, veram sacrosanctæ Romanæ Eccle-
siæ religionem verè et ex animo expleverunt
aut se propter insitam genti imperbia-
licam subiecturam, ut eius haereticam
et authoritatem agnoscerent, sed cum in-
surgente quodam novorum titulorum
invasione ordeat, quo tamen sibi nullius
authoritate inurgit, Caesaremque se
appellari et divi vult et hoc nomen
iniquas cum finitimis populis
contentiones suscipit, ut regio diade-
mate et appellatione ornatus, promissa-
rum futurarumque curis, ubi
vero id quod tantopere audent conse-
cutus fuerit, ad ingenium crediturum
id reverentiam ducimus videri debere

Fiedler - Ein Versuch der Verein-
igung der russischen mit der röm.
Kirche in St. Petersburg

Litzke d. G. Adv. 1862. F 40 st 109

1553. Historiæ de Koyeburg. 2

Suspiciarios quidem certe, si Ma-
cluro diademate titulisque regis
ornatus Ruthenus, qui in imperio
potestateque nostra sunt, ad eum
tandem ritum patrum et pro-
fessorem levissima quaque sollicita-
tione invitatos, a nobis deficere co-
natos, praesertim quod sibi persua-
debunt ab ipso, atque ita ad se proge-
stare Pontificem cum primoribus
ecclesiae Romanae et quasi oppro-
bare sua dogmata, quod cum ille
quidem omnibus viribus labora-
toris sit, nos autem contra ne
omnino fieri possit, obistere et con-
tendere cogitemus, non poterit
ulla ratio, ne ad bellum et un-
torum coercitum tristitiam inter-
itum res evadat, prohiberi. Fav-
erim inde ab irritis Ruthenis
grave et molestum est, non sui
Ritus Regibus parere, ubi postha-
beantur his, qui ecclesiae Romanae
parant. Fiedler July 1861, 40, III.

Multo etiam magis verendum esse, ne
diademate nupto nos hoc sit
maiorum morum exegit, incedere
constans, si nos forte cum Thomae

bellum gerendum suscipiamus
l. c. 413.

Król polski obawia się by w przyszłości
był w ręku Cesarza. przez to sam nie
wskazuje od Polski. behi furatyzedid
jei proklamuje.

1579 105
W sprawie podległości patriarchatu w Moskiewie odnosi się do sprawy, nie uchwycenie rosyjskiej cerkwi od opreski i niedowład patriarchatu bez podporządkowania jej formalnie władzy cara. Petroski mosh. Główny od Konstantynopola i smowak Kosielnych był bardziej niezależny od świątyni w Moskwie aniżeli patriarcha. Był to wyraz jego niezależności cerkwi. W tym celu, sumy "z bogactwa" darowi carstwu duchowieństwo rymskie, to groźba i zmusiło go do moralnego nie zaleg obowiązków. W tym celu wspomnieć rolę Heruzema i monasteru trójmiejskiego. Świątyni interesy cerkwi, z tymi interesami najwyższej władzy. Z tego punktu widzenia wspólnoty zady Filareta i Chłobu nie były tylko z ich pokrewieństwem, lecz należą do tego typu świątyni jak wspólnoty soborów ziemskich i cara.

Ученый Брасме Московских выггашей в XVII в.
Типограф Т. 252.

1592.

106

Fedor jonyta wbole - pismiarze
bractwa starozpizialnemu
u ludwici ~~da~~ na budowę
cerkwi w ymieniu Polhorodicy
Dopomocni je k'artam
i tery gromim

I. 231.

I radzy to o interesowaniu
nie droskoy spowisim promo-
scie i kolore, a zpruzioj stromy
o pozumim tego pozyciem w sob
zchyznuty d'it, ktorzy do wra
niedozj na t' p'usby o p'omoc
p'ieruznuz, dla uob'ach z' p'uzj.

1596. Unia bzeska.

Juz Rossowin zajmował się z punktu widzenia kościelnego prowadzeniem
prowinjancji katolickiej Polak. Rządy nie miał na niego żadnego wpływu
politycznego i wojennego planem, zostawił je w rękach Jęz. III.
który w ciemnym paradygmacie uchwycił przez Jęz. IV, powołał się
na do placów unii kościelnej, do innych nie bóg: zółty. Przewodnic
złubił do prowincjonalnie do Moskwy a unia kościelna mogła zapewnić
Golow się oparta na wewnętrznej jedności. Po długich uciążliwych
biskupów poddał się przyzwołej: państwowej, według zarady unii
florantkiej opartej na jedności wiary a różnicy obyczajów. Jęz. II
wobec oporu stał się a nawet biskupów trinitariskich nie potrafił wywo-
wać biskupów unickich do reformy seculu.

Wskazał się rozporządzenie. Synod zwołany do Bzescia odbył 6. X. 1596.
unicki, bez jednogłosnie ko. potrogości opartej o wyżsi duchowieństwo wy-
widziny wojny bryznowi: Tjedeniej dwudziestu krestyja religijna, statek się un-
rodowa, polityczna i administracyjna oraz epidejnia. 4 Krotko
przybrała rozprawy obywateli: groźne. Wyższości klary stanęły
do walki, trybunały i sejm zostały z unii ruszyci, obie strony
odwołały się do przyzwołej: i unickiej, a nawet brutalnej przemocy.
Gierling do Russie. II. 362-3.

Orkazomy o stornu z Kniaziem
moskiewskim, bratryk^{sk} wileński
 Iwan Porozda. Przymożyt je nigdy
 sam do Moskwy nie pojedzie, czy
 z dwóch lub trzech kupców. A to
 z Moskwy nie wolno Wojnom dwu-
 dziu jechać tylko z towarzyszami przysto-
 nymi. Wszystko niemożliwe jest by miał
 o jego zechwyceniu się z Kniaziem
 mosk. nie wiedzieć, a Wierdhor
 tego zdołanie niczna.

Lukowicz - lej. berbe
 str. 310.

1612 21. II.

109

Novosti do Ryznu

Bozhny wilei zhi davori
zi opatryt dobracni pu-
tyrdy, mianowanogo
r goskwi przez zyg. Trzeba
korspowac ostroznie; nie
rozglaznac jego nawroccia,
aby nie zrazic goskwy
pzyh wadem Vorroini
r zwiecti

Peli Ryznu - 57.

110

Przymurowanie otchłód stałe
przegrywał; ani Anna florucha
ani zofia patolog, wielka króji-
na moskiewska z porzki ja-
fińskiej, ani zuzi stron Bato-
rego nie pomarzy go ni kró-
kien naprzy dzi szym kró
szym chwit brzy pod, brat
tylko prze prze dział ca
cioty.

Sojuz z koniec 17. v. dykt
ni by szkie obci gato rych
zuzi stron i otw er sto drog, na
doby otchłód. Sto o z z z z
ak z z z z z z z z z
Sojuz Samoz z z z z
zuzi stron zuzi stron zuzi stron
zuzi stron zuzi stron zuzi stron
zuzi stron zuzi stron zuzi stron
zuzi stron zuzi stron zuzi stron
zuzi stron zuzi stron zuzi stron

Na Rusi polohiej: literarnij
stomniki: cerkijne prevostora
takovno ni predstavljaj
o karku. To moziost porovna
na ze staneu krtuq yu du
clivicstva krtolichigo oraj
naolijca poloprucna bytu
spovodovaty ze povstaja mysl
o nini ze polovojona rida. Budzi
ni tuch umyrtory, umolovniqy
ktozego zdada prajolujis zis
o kijovic i dovre, o strogo
i d. t. n. i. Stod ten ruc krtu
relus religijnyj prome
niti je do onijja krtu nos
krednia. Stod a predstavljaj
o kijove prichodaj upoty
zskoty dmi odo polohiej na
cerkij prevostora.

Prickner - jez. ol. rus. lit.

38 - 34.

Mnia bjeska z pomostu 59-
 ega ugo velle fantazji; zym-
 skij Zachod je Vzhodnem, ni-
 rosta v valus puzenstva vzgel-
 kuzo porozumivania, olzic juj-
 eze odziva sij fantazijem zgy-
 tem v stornikah polsko-ruskih
 Potipili ja juj v 4. VII. vicku li gni
 mumpredpina i vialli olzuta-
 eze up kuzi ztof Opulic'nik; bo
 kuzo mzo Herburtajira za-
 sadni yego vraga Krota i jezuitov
 me' maza do nie upyolgo-
 nyde zali yje.

Bonickner - Polska u kult pomz
 I. 159.

113

Różnica między Europą a Moskwą,
polegała przede wszystkim na różni-
cy warty, natomiast że Moskale wyznali
cudzoziemców uważali za heretyków
możąc być w sobie coś nieczystego.
„Jeśli ktoś nieprawiłomnie nawet
jedną obecną - Terminiowa, um-
nieśc o czystości się mowili for.” (Her-
berstein).

Statego stata Moskwa zdołała
wydeżyć polityzmy i patriotyzm
Europie. Onaj różni się faktod
nie lub prawi nie nie widziatta
do Piotra Wielkiego prawi jeden
wtedy mosk nie wysłat nie
zai się do walk polityzmy i
patriotyzm. Jedynym punktem
styznym była walka krestyn
wrodołnia, walka z muryzma-
nem.

Brückner. Genh. Ruod. I. 74-75

Po sobocie trydennej gony
Kościół rzymski wyszedł się
 na świat, powołując się w imię
świętości ekumenicznej. Stał
 stroną się w obywatelstwo specyjalne
 kolekcje dla propagandy wi-
 ry i krajów protestanckich
 najgłębszymi i tak się wy-
 stępował. grecki kolegium
 powstało w Rzymie 1567. r.

na podstawie bulli papieża
 "De apostolicae sedis". Wskaza-
 ności skromna była na dw-
 kę i ewangelii powołuje do
 danych dawno straszą
 polecanie aby wystrzeż się
 o 12. uniojczni z greckiej
 wiary z Rzym i Moskwy. W imię
 stawał zdołat zebrał jedyni
 30, którzy do Rzymu wyszli

Kieybovni - Atruzerija
 A. G. Pol.

Z. M. Pr. 222. str. 235-242

Vers la fin du dernier siècle de
graves et complètes événements ont
étargi les bases et modifié la nature
des rapports séculaires entre Rome
et la Russie. Les questions qui naguère
ne s'agitaient que sur les bords de la
Vistule deviennent une de plus
constantes préoccupations des hom-
mes d'État de Saint-Petersbourg,
et, grâce à l'appoint de ces éléments
nouveaux, sous la pression insé-
parable des choses, le Vatican doit
parfois être saisi de ces dévêles
passionnantes où la foi et l'honneur
des peuples sont mis en jeu. Mais,
quelle que soit la transformation
survenue dans l'objectif et les li-
mites de la politique russe, les
traditions invétérées, les précédés
antérieurs, les simples réminis-
cences, n'ont jamais cessé d'ex-
ercer leur influence sur le mar-
che des affaires et l'issue des
transactions diplomatiques. Au-
ssi se flatterait-on en vain

d'arracher à la situation actuelle son dernier mot, si l'on s'obstine à ne pas remonter plus haut dans la suite des âges. le plus souvent c'est le passé qui explique les énigmes du présent.

Verling 1887 I et II

„Jeśli prawda, co mi nie
 niektórzy ludzie mówią,
 tedy najwyższy uczył nie
 stracił Dotyka, jedno
 tym, że się wazny wolni-
 cy z russkiego nabożeństwa
 śniadali, a gdzie mogli,
 gdzie im wygodzali. Wszak
 więcej, czemu był Rys Glu-
 rki żabił z twolciada,
 a do Moskwy pycenowit
 i jako zamku doctar.

Klucyborn - Pzestraga
 pycenowit. 15 69.

Manowci Hysic brozur -
 82 87

Religija izvarta na žyie olgijore
 Rojji vprisu bardzo važny, ale
 nie možna jej popyryvat
 ani vytychit žalet narodni
 ja st slavofile z Chreniakova
 kto je identyfi kovali crasty
 chryc. z narodovcem, ani
 tej ~~pa~~ vytychit u rad na-
 rodni. Religija nie vprysta
 na žyie narodni tvorzo,
 vopru namu vlysta za-
 sadnicerni vypryeni
 olgij organizyru vypry kom-
 skladovym žyie hri. rojji.
 Religija byzent. z stala boivem
 na vyizymu pozicije, ani jak
 ja Moskva vlysta stranic, toly
 vpryenyta riz do vytychit, olo
 stromy žyie žyie.

Miloslav Skizzen II 1-2

George King
my King: Queen
dressed in white
favourite - striking
gloriousness in
the most beautiful

Shelley

Filoteusz piąt oło trona III.

119.
Kościół starożytny w Byzancji
wspomina się w licznych apo-
kaliptycznych księgach, drugo-
go Byzancji - Konstantynopolu
polityczny kościół - rozbili
toporami synowi Magary.
Ten zaś nowy tryumf By-
zancji, Trójca święta i kardynał
święty kościół apokaliptyczny świą-
tym słowem o całym prostym
nam Kościołem. ... Ty jesteś
jedynym całym oło wspaniałym
dziesięcioletnim świętem.

Mikhael Kiryzen II. 18.

w LIMANOWEJ
914
pob.
zak. *Alcis*

P
czek 319

19/14.

i partii Starcom
in *Limanowy*

zobacz przedmiotem
widnia 1914 l. w.
sta. —

atowy Oddział I
Ruchni. 1914.

Polityczna stolica apostolskiej roble Moskwy
opierała się na doktrynie jedności
kościół, nawiązała się z bliskimi do po-
stawienia Wschodu i Zachodu. Rzym
zaprzętała się myśli ligi przeciw Turkom,
ale której potrzebowała silniejszej podstopy
zwartej potęgi. Stąd starania o pokojowy
dział Moskwy a Polaka

Na Kremlinie przewijał ideał polityczny,
wielokrotny. Ten kierunek był pod wpływem
władcy świeckiego, nie mógł być mowy o pa-
kiem podległości, Rzymu, tam bardziej
jednak i cały kraj patali kół za herety-
kami i pogan. Tekramo myśli wojny z Tur-
kami nie mogła Moskwy porwać. Ekspa-
zja jej była zwrócona o kierunku innym,
ale zjednoczenia wyjątków ziem
ruskich.

Rzym i dzielona Kremlin od Wschodu
bota ten światły ze mowy nie było o poro-
żeniu i ostatek się nie zle wzięwsi
o wstąpieniu, trudnościach, terenie
polichaniach na jakie rozprawy
stomunki Moskwy z krajem rzymskim.

Rzym a Moskwa

Na porównanie Rzymu wobec Moskwy
nie mogli Polacy obojemu spojrzeć
dalej okiem z punktu widzenia narodo-
wego. Istniał bowiem zółwina antyżmij-
niędzy obu wielkim narodom. Pol-
joni na granicy Rzym i Europy jedyn
przebiegiem do Bizancjum drugi do Rzy-
mu. Według planu papieża skiego
oba winny być potęgą zycia i jed-
nostawem krzyżu; walczyć przeciw
nieprzyjacieli. Ale w dobie na wejście Moskwy
do Europy nie stanowiły dla Polak
nieprzyjacieli; tymczasem nadzwyczaj-
nie odprężeni się sławy i obrazy dyk-
tykanta.

Jednostką papieża nie miał rozum i de-
kret i nie byli obejmujący się całą
starali się zastępować Polakom nie zjed-
nać się nigdy planów co do Rzymu. Kwestja
daleka by porównać interesy jednego
narodu z drugiego, nie pragnie
jak tylko spójrzeć obu z najwzajem-
niejstronnością.

Pierling Rome et Venise
str. 38/9

Pierling pisze o polityce pa-
 ństwowej wobec Afryki ~~ale~~ usi-
 tuje zbici zagęty opinione
 Afryki i powodni popirania sta-
 nowienia, ring namo'ienia
 do tego imuni'inga sklada na
 wyprze Sygnuma III.

• Rozstrono by zolania
 (dettie de dicitri) je by ton
 by przyzysztym zymem znowtr
 4 III. tonie gro'onego objera
 portury'ne wyrody we imnie g-
 cyone w zasopionach rozpisik
 (1901) ~~portura~~ przychyla sig
 do zolania uwazajacych sy-
 mitra za szalborega, dwoi za-
 gadki nie wyjasnia.

Pierwszy florencki

Od roboru ~~tydzień~~ do try-
 denckiego strasnie rywno
 mowienic ni opieraty is
 na sio'e okreslonych podsta-
 wach i na s'wiadomosci foto-
 zenia. Nizolny puznizdy i carov
 wiskalicyj puznolnicy ysto
 arawitowiczyj z orobitowiczo-
 wyjicami na oku. P'ojmiej do-
 ty ystyj is rywalizacye urowlowe
 i zuchubny polityczny. Szkoła
 ze Rosji pozostawa obry kultury
 Zachodu. Wistoye zblizenie i wistoye
 wolnyj etologizowiczyj ~~o s'wiadomosci~~
 u puzny uow. Owasji by soby uduwio
 ewropizacyj puznolnicyjta puzny
 P'iotra H. Haba Horezas tyj uowiculu
 wyminuwa wyjic zrynowata by
 zastawate puznolny i uowowata
 obrozowiczyj polo Roskiy, w by
 na wzroij narodowy uowiculu
 podpratae jednicowiczo. -

K. H. XI. 16 1/2 Pierwszy D. S. T.

Powinno mieć Pzptęj potężone uzjętuni
 narodowuni + religijnecuni z Moskwy
 mogły stęnowić pomost do niwi
 niędłpęj powożenię Moskwy a ka-
 tolickę Polaka. Sprzety przęgnęnię
 jęj Roswin i stęrat się uolaci jęj
 formę konstitucę. Jednakoż
 potęwił się jednęnie na gęwnię
 teologizujęm, pomijęjąc element
 kęskodny, seriętkę ekonomiczęc
 zęj zęgnętkę stęrnętkę lokalęc.
 Był z tęc jednętkę dziękicicę
 węc ręc. Specjalni zortęzi węc
 na węc stęrnętkę ekonomiczęc,
 to jętkę węcstę węcstęca od stęrnętkę
 zę do niwi, lęd był zortęfery
 i korręwęcujęm i węc jęglę-
 olęd religijnętkę z węcstętkę będy-
 cobędy węcstętkę jęj zęgnęjnia-
 nętkę. Stętkę węcstę węcstętkę-
 by bytkę dla tręstętkę jęgnęstętkę
 ręcnyęcicę o ręcstętkę opę-
 tęj, do ktęrej węcstętkętkę
 xvi. 4. jęgnętkę nię dęrostę.

Vierling. de Russie 219-220

K niżejdanym wypadkům można
 zapewnić Pierlingowi że na-
 siłka tego wypadku: że tego
 punktów wzięcia, czego
 ideatę orobistego Klózy
 jest inna Borkowy z Ryżem.
 Natomiast jeszcze zapewnić
 polityczny inny: polsko-li-
 tewski oła inny: Kosciel-
 ny. Stąd przemysłowa
 o zabiegach w Foloku, o Cam-
 blaku etc.

K. h. AT. 159.

Inicyatywa o stornach mis dzy
 Pymmen a Moskwy wychodzi zarze
 od papieza. Najwsci to thumera
 na groza twierdzy. Sturuy o przychyl-
 nosci 4. Kniiaz ota przyjsciu miu,
 pochwozity z dani, od zbiedzyn
 do Polski bazarot, a poltzy wyspan
 byty domisie miu Kypior i pod-
 roznikot. Papuzi cesy stuzi z
 stuzguzi do ligi, bez na przyklo-
 dzi stot stoworisko Polski, ktory
 nie uprzed stornach z Moskwy
 bez jego posrednictwa. Moskwa
 jos nie wychwozita poza rze-
 ndziat i yalce z nicierumy,
 i interesy handlowe, o miu
 nie byt. nowt mory.

Uspici skij -

Eur. Am. Var. Pr.
 t. 234 395.

W stonmickich księgi z narodowej
 wojnowości odgrzywa powojna
 rolę czynnik dogmaty i my. To
 odwołano się na stonmicki. Kobieta
 Bifurkacji, portoryty się obce
 Moskwy.

Porządkiem inny: Hierarchia
 po Konstantynopolu, wnie przez
 się wzmocniły się stonmicki i Moskwy.
 Ale tu i wzmocniły się Bifurkacji, to
 tyba carów i powołał powołał
 jako powojna opierania Korony
 królowej, natomiast stonmicki
 z zachowaniem a zyciem interwe-
 niuję, a obce Polni. Chodzić im już
 o ~~ca~~ Bury, Koscielną, jego przedzi
 jedności i wzmocniły różnicy obywateli.

• Ale carów decydują, czym było
 punkt w obywateli polityczny
 Specjalnie stonmicko zajmują
 w tej sprawie królowej polskiej. Zako-
 nieni o nieaktywności fabryki i re-
 ligijnych, obywateli niekonieczny punkt
 dla Moskwy. Właśnie wzmocniły się księgi
 ani dogmaty Moskwy na fali od lewicy
 ni, by umknąć zacięci Bifurkacji

W roku XVIII. mi spomane
 prazeni powstaniem i ciemnotą
 oluch prawst. porzyskiewicz
 i pogardę dla Królowa ruskiego
 i narodził się schyzm. starob
 ois i de prazni gac na obzobok
 Tawiski. Z tego powodu ja-
 wny Benedykt XIV. wyznan-
 nat się je z ruzumium Kró-
 cota jest: "ne aby wyzywy
 puzepiwa Tawis, ale aby wy-
 wy stali się katolikami" (int.
 omnes catholici sint, non
 ut omnes latini fiant)

Kulimka wstę. do obzowa

O Gruzim Izant i Jozafata
 wzd. II. 1908 str. II. int.

C. k. Rada szkolna krajowa we LWOWIE

Weszło dnia 3 / 6 1890

Nr 9650 I
7433,

Do

Wysokiej c. k. Rady
szkolnej krajowej
we
Lwowie.

Przewodanie

c. k. Rady szkolnej okręg.

129

z rozpozyciem ceskych katolickych
rozpozycenstevim cooz si bicejzga
evangelizace katolickym na
vseobem prvostevny, jezuiti
na di tve, unie bjezka,
stomnicki z koshov, na tyem
ste a 4 zuzvojnie za vsta pi-
meim na tom zyzumate III.

Wileński W. „Język Krykaniicki a Polska”

W. Witkowski.

Jerzy Kryżanicz a Polska.

Przegląd powszechny. Tom 184. Nr. 550. str. 76-77.

130

Polaków i Rosjan XVII stulecia nie łączyła zażyła przyjaźń, przeciwnie - panowała atmosfera niezgody i kłótni, wszakże nie było ani nienawiści, ani uprzedzeń; nie było odrazy uciśnionych do swych ciemieców. Polska i Moskwa rywalizowały ze sobą w dziedzinie przewagi wojennej i politycznej; ich spory czasem się zaostrzały, to znowu łagodniały; nieraz prowadziły do ostrego zatargu, lecz nigdy nie miały charakteru pogardy, wciąż się utrzymując w poczuciu wzajemnej równości. Rozwijający się w Moskwie skomplikowany proces historyczny - wogóle życie ideowe i polityczne społeczeństwa moskiewskiego były dobrze znane w Polsce; wypadki zaś na Rusi południowej były w znacznej mierze jej przeżyciem własnym. Nie mogło być tam lekceważenia, gdzie częstokroć krzyżowano oręż, gdzie nie tylko zwyciężano, lecz też doznawano porażek. Polacy znali Rosjan jako wcale niezłych dyplomatów; ze swej strony Polska nieraz prowadziła z Moskwą rywalizację dyplomatyczną, więc mogła dobrze ocenić uzdolnienie państwowe Rosjan.

Podobnie jak Rzym, Polska - oczywiście w najbardziej wykształconych kołach swego społeczeństwa - uważała prawosławnych nie tyle za herezyków, jak raczej za schizmatyków-dyzunitów. W swej tolerancji względem nich Polska posuwała się nawet znacznie dalej od Rzymu, bez czego nie byłby możliwy bliski stosunek sąsiedzki - przypomnijmy choćby, że Iwan Groźny pretendował do tronu polskiego, a Zygmunt i Władysław do moskiewskiego.

Whitworth

Jerzy Kryżanicz a Polska. Przegląd Powszechny, Tom 184. str. 78-79.

Z nieminiejszą tolerancją względem Rosjan odnosili się również również przedstawiciele polskiego duchowieństwa katolickiego, zwłaszcza ci, którzy pracowali nad zjednoczeniem Kościołów. Metropolita Rutski, szerząc myśl o konieczności wprowadzenia "Unji powszechnej" i zwołania soboru wspólnego z dyzunitami, tem samem świadczy wobec historji o swej tolerancji względem prawosławnych - w owem rozumieniu doniosłości dzieła zjednoczenia Kościołów on i Kryżanicz bardzo zbliżają się do siebie.

Między kulturą rosyjską i polską nie istniała wyraźna linja graniczna, lecz obie niedostrzegalnie przechodziły jedna w drugą - Ruś Litewska i Małorusz pośredniczyły pomiędzy Warszawą a Moskwą. Pod wpływem tego przyrodzonego pokrewieństwa Polska katolicka dobrze rozumiała moc i słabość Moskwy i należycie się orjentowała w jej życiu duchowem. Chociaż Polacy XVII stulecia może czasem patrzyli zgóry na Moskwę, należy jednak pamiętać, że pogląd ten nie był, podobnie do poglądów Zachodu, aprioryczny, lecz powstał wskutek stronięcia Rosjan od ówczesnej kultury łacińskiej. Znowuż Moskwa, uważając kulturę grecką za jedynie słuszną, podobnie patrzyła

ła na Polskę, lecz trzeba zauważyć, że od tej ogólnej zasady było dużo wyjątków. Polacy, oczywiście bardziej przywiązani do swej ojczyzny niż do innych krajów, mimo to posiadali pewne poczucie słowiańskie. Odczuwając wogóle wartość jedności kulturalnej i politycznej obu pokrewnych plemion, mimo to pod względem religijnym podzielali zdanie Possewina: najpierw jedność religijna, potem polityczna. Przytem trzeba zauważyć, że Ruś nieinaczej patrzyła na Słowian zachodnich: jej plan kulturalny był w gruncie rzeczy zupełnie podobny do założeń Possewina i Polski, z tą oczywiście różnicą, że za religję prawdziwą Rosjanie uważali prawosławie. Istota rzeczy była ta sama tu i tam, jest więc zrozumiałe, że Kryżanicz tragicznie się poróżnił z obu stronami.

Podczas gdy Europa posiadała fantastyczny naogół pogląd na Rosję, Polska, obca myśli o zasadniczej niezgodności Wschodu z Zachodem, kosztem ciężkiej próby życiowej, zdołała uniknąć błędów Europy - słuszny pogląd Rzymu na Rosję w znacznym stopniu zależał właśnie od tej próby Polski. W jej stosunku do Moskwy nie było ani sentymentu, ani uprzedzenia, było tylko

należyte rozumienie schizmy i właściwa gradacja pojęć. Nietylko w kwestji panslawizmu Polska stała na gruncie trzeźwego realizmu: to samo było również w sprawie Unji kościelnej. Podczas gdy u wielu jeszcze przez długi czas po w.XVII daje się odczuć w poglądach na Słowian pewien odciśnięcie romantyzmu - pragnienie "poprzez stopy ruskie szerzenia na Wschodzie światła wiary Chrystusowej", w Polsce te pojęcia przybierają kształty realne. Strona romantyczna akcji unijnej znacznie zbladła od czasów Pseudo-Dymitra, choć Zygmunt III może jeszcze ją podzielał, lecz Władysław miał jej znacznie mniej. Św. Józafat Kuncewicz i metropolita Rutski poświęcają się dziełu Unji. Ich praca jest zapewne mniej efektowna, niż szerokie plany Batorego, jest zato bardziej trzeźwą i realną. Obaj rozumieją, że akcja unijna na ruskich terenach Polski będzie skuteczniejsza niż w Moskwie, widzą wyraźnie, że powodzenie tu jest możliwe i realne, jeśli zaś je uda się osiągnąć, to tem samem jego wielkiemu wpływowi ulegnie Moskwa. Zaczynają od rzeczy mniejszej, lecz całkiem realnej. Kryżanicz zaś chce zacząć odrazu od rzeczy największej. Jego błąd a słusz-

ność stanowiska Polski, zwłaszcza stanowiska Rutskiego, najlepiej się ujawnia z przeglądu kierunków ideowych Rusi moskiewskiej.

Jerzy Kryżanicz a Polska. Przegląd Powszechny. Tom 184, str. 79-81.

Obraz życia duchowego Rusi moskiewskiej XV stulecia jest względnie prosty: silny wpływ grecki i znacznie słabszy tatarski, z Zachodu i Bułgarii przedostaje się racjonalizm w postaci herezji, koniec tego wieku mocno się zabarwia oczekiwaniem Sądu Ostatecznego w związku ze spodziewanym w nocy z dnia 24 na 25 marca 1492 r. końcem świata /1/. Gdy te oczekiwania się nie ziściły, w umysłach inteligencji rosyjskiej nastąpił zwrot w kierunku sekularyzacji, słowem rok 1492 znaczył dla Rosji tyleż, co rok 1000 dla katolików, kiedy to Zachód się zawiódł na oczekiwaniu końca świata i powtórnego przyjścia Chrystusa.

W w. XVI można dostrzec trzy kierunki, łączące to stulecie z dziejami zarówno okresu poprzedniego, jak i następnego. Temi kierunkami były: po pierwsze, dążność do jedności duchowej państwa Moskiewskiego i utwierdzenie staroświecczyny jako podstawy duchowego rozwoju społeczeństwa; po wtóre, dążność do wyzwolenia się od wpływu Bizancjum i zarazem udostępnienia wpływu zachodniego, który odrazu się ujawnił w postaci herezji racjonalistycznych; po trzecie, kierunek o charakterze mistycznym, pochodzący

z Bizancjum, który się odzwierciedlił przeważnie w nauce tak zw. "starców zawołzańskich".

Podczas gdy w w.XVI dostrzegamy tylko trzy zasadnicze sprzeczne ze sobą kierunki, to w w.XVII jest ich już cztery. Pokróćce można je określić jako: 1/ filozachodni, 2/ łaciński, 3/ grecki i 4/ narodoworuski; ten ostatni dzielił się na dwa stronnictwa: umiarkowanie konserwatywne, do którego należeli przeważnie szlachta u bojarowie, i skrajne, jeunoczące mieszczan i częściowo włościan, do niego również należeli wszyscy staroobrzędowcy. Stronnictwo narodoworuskie trzymało się poglądu, urobionego przez szlachtę w w.XVI w walce ze stojącymi u steru rządu bojarami i zwalczało stronnictwa postępowe.

Stronnictwa postępowe wyłoniły się z rządzącej klasy bojarsko-szlacheckiej. Stronnictwo filozachodnie domagało się reform w duchu zachodnio-europejskim. Przeciwno niemu powstawało liczniejsze stronnictwo greckie, które przy poparciu umiarkowanego skrzydła stronnictwa narodoworuskiego poprawiło księgi liturgiczne. Stanowisko pośrednie pomiędzy

stronnictwami postępowymi zajęło stronnictwo łacińskie, opierające się na kulturze południowo-ruskiej. Ono wyłoniło ze swego grona szereg ludzi wybitnych i wszechstronnie wykształconych, prowadzących walkę z partyjnictwem. Pod koniec w.XVII stronnictwo łacińskie przeważało nad innymi, wnosząc na Ruś Moskiewską umiarkowany europeizm w postaci oświaty scholastycznej: zorganizowało w Moskwie poważne szkoły średnią i wyższą, przeniosło tu z Rusi Południowo-Zachodniej literaturę naukową i zwalczało z jednej strony w obronie prawosławia wyznania zachodnie, z drugiej - orientację narodow-ruską i z trzeciej - krańcowości wpływów greckich.

W. W. Winiński

139

Jerzy Kryżanicz a Polska. Przegląd powszechny. Tom 184. Nr. 550. str. 85.

Proponowany przez Kryżanicza sposób realizacji Unji - "powrót do jedności Kościoła prawosławnego, jako całości, przeciwstawienie błędom dyzunitów kształtnego systemu ściśle logicznych dowodów, zrozumienie równości obrządków" - temu wszystkiemu późniejsze stulecia przyznały słusność i właśnie ze względu na te idee Kryżanicza trzeba uważać za jednego z praojców współczesnego nam irenizmu względem Wschodu. Encykliki "Praeclara Orientalium dignitas" i "Mortalium animos" są najlepszym uwieńczeniem grobu chorwackiego misjonarza. Nie należy do istoty rzeczy, że w swoim czasie, gdy Moskwa nie mogła zrozumieć idei Kryżanicza, jego projekt nie był ani aktualny ani trafny. Wówczas, w warunkach danego okresu mylił się Kryżanicz, a słusność mieli Polska i Rucki. Wszakże jego omyłka kryła w sobie genialną wizję przyszłości, historia zaś przyznała mu słusność, choć również całkowicie usprawiedliwiła Ruckiego, który przez swą działalność utorował drogę dla przyszłości. Tu nie było żadnej istotnej rozbieżności pomiędzy Polską a Kryżaniczem, bo jedna i drugi współpracowali dla tejże sprawy, choć nie w ten sam sposób. Nie było też tragizmu Kryżanicza jako katolika-

unjonisty, bo nie wyrzekł się on swej wiary, a jego idea zyskała uznanie przyszłych pokoleń. Tragizm osobisty Kryżanicza nie jest tragizmem Unji.

141

G e s e m a n n, G.: Djuro krizanic. Eine Revision des
Panslavismus. In: Slav. Rdsch. Jg. 8, 36, 6.

S. 401-403
Zu demm Buch von Nikola Sterovic /Belgrad 1936/,

das ein ganz neues Bild von dem "Water des Pan-
slavismus" g ibt: "ein, phantastischer aber glühender Pro-
pagandist der römisch-katholischen Idee und ein mutiger
Soldat der streitbaren Kirche".

Uncia brueska

(Wypis z Urbana: „Uncia brueska“)

*Polonia
c. 1400-1412*

Dokonana w Brześciu, r. 1596, unia Kościoła ruskiego z Rzymem, nie była przekreśleniem polityki Jagiellonów względem prawosławia, ale urzeczywistnieniem dążeń unijnych, pielęgnowanych przez dynastię Jagiellońską aż do początku XVI wieku. Unia kościelna Brzeska była postulatem polityki polskiej na Wschodzie, naturalnym uwieńczeniem politycznej unii polsko - litewsko - ruskiej.

J. Urban, Unia Brzeska a polska racja stanu,

/Przegląd Powszechny, t. 221, luty 1939, nr. 2 /662/,

Str. 139.

143

. . . Unia Brzeska - mówi się - nie udała się, bo nie objęła wszystkich prawosławnych w Rzeczypospolitej. Sprowadziwszy zaś tylko wewnętrzny rozłam w łonie cerkwi ruskiej, stała się szkodliwą dla Polski, podsycając bunty kozackie i powodując później wtrącanie się Rosji do wewnętrznych spraw naszego państwa, co ostatecznie doprowadziło do rozbiorów Polski. Rzeczpospolita usiłowała naprawić to zło aktem Władysława IV, uznającego hierarchię prawosławną, ugodą Hadziacką, wreszcie organizacją prawosławia w Polsce w epoce Sejmu Czteroletniego, ale nie zdołała już zapobiec nieszczęściom. W każdym razie mądrości tych aktów, w szczególności aktu Władysława IV, dowiodł najbliższy skutek, mianowicie spolonizowanie prawosławia i

związanie go z państwowością polską. Z tych doświadczeń historii nasuwa się wniosek praktyczny: w stosunku państwa do prawosławia trzeba nawiązać do tradycji Władysława IV i Sejmu Czteroletniego, a nie dopuszczać nowych eksperymentów unijnych. Wyrazem nawiązania do owych tradycji jest właśnie ogłoszony niedawno dekret p. Prezydenta Rzeczypospolitej, normujący stosunek Państwa do polskiego autokefalicznego Kościoła prawosławnego.

J, Urban, Unia Brzeska a polska racja stanu,

/Przegląd Powszechny, t. 221, 1939 II, Nr. 2 /662/, str.

str. 139 - 140/.

144

. . . Przyznać jednak można, że może za mało zrobiono w celu pozyskania dla unii ówczesnej szlachty, a zwłaszcza tak wpływowego człowieka, jakim był Konstanty Ostrogski, główny patron cerkwi i wielki dygnitarz państwowy, bo przez pół wieku wojewoda kijowski. Ale trzeba wziąć pod uwagę, że biskupi, starający się o unię, przeprowadzili ją właśnie pod znakiem wyzwolenia cerkwi z pod szkodliwej ingerencji w sprawach wiary czynników świeckich. Zasadniczą zaś zgodę księcia Ostrogskiego na zjednoczenie mieli prawo przypuszczać, bo sam on niejednokrotnie zdradzał takie pragnienia; wszak to dzięki jego wstawiennictwu i namowie kasztelan brzeski Pociąg, niebawem główny promotor unii, został biskupem włodzimierskim; wszak książę w liście do tegoż Pociąga, już jako biskupa, z r. 1593 kreśli

warunki unii z Rzymem w kilku punktach, które w Unii Brzeskiej zostały uwzględnione, z wyjątkiem żądania, aby zgodę na unię pozyskać także od księcia moskiewskiego i hospodara Wołoszczyzny, a nawet starać się przywieść do unii patriarchów wschodnich. Z tego widać, że ten świecki patron cerkwi nie widział dogmatycznych przeszkód dla zjednoczenia, co nie było dziwnym u magnata, który był ożeniony z katoliczką, którego synowie już przyjęli katolicyzm /Zaciński/ i który sam utrzymywał stosunki żywe z Zachodem i Rzymem nawet, a na swym dworze znowu karmił cały sztab nowinkarzy religijnych.

J. Urban, Unia Brzeska a polska racja stanu.

/Prz. Powsz., t. 221, luty 1939, nr. 2 /662/, str. 141/.

145

Cała agitacja przeciwko zawartej już unii kościelnej była jednym z wielu przejawów niesforności, obok różnych rokoszów /niezadługo potem Zebrzydowskiego/. Niesforność zaś ta była wiekowym dziedzictwem po ostatnich Jagiellonach, spotęgowanym przez religijne nowatorstwo i przez zasadę elekcyjności królów. Co wobec agitacji przeciwko unii miał uczynić Zygmunt III? Zarzucano mu dążności do absolutum dominium, w tym razie jednak nie widzimy, by postąpił absolutnie i stanowczo. Chyba każdy się zgodzi na to, że nie mógł on ulec żądaniom dyzunitów, domagających się nawet depozycji sześciu biskupów unickich, skoro ich zapewnił przed unią, że ich utrzyma na ich stolicach i czy miał ustąpić dwom biskupom, którzy poprzednio sami na unię się zgadzali? Raczej należało tych ostatnich usu-

nać, jako igrających z majestatem królewskim. Słabości rządów królewskich, a może i skrupułowom religijnym, by nie gwałcić sumień, trzeba przypisać dalsze stanowisko Zygmunta.

J. Urban, Unia Brzeska a polska racja stanu,
/Przełł. Powsz., t. 221, luty 1939, nr. 2 /662/, str.
str. 142 - 143.

140

Testament Kality, wiernie wykonywany przez Iwanów III i IV, w miarę, jak posiadali siły p^o temu, podjęli też pierwsi carowie z domu Romanowych i patriarcha Filaret, ojciec cara Michała. Plan wznowienia hierarchii dyzunickiej w Polsce w r. 1620. powstał właśnie w Moskwie i urzeczywistnienie jego miało służyć ekspansji wpływów moskiewskich nie tylko religijnych, ale i politycznych. Do tego użyto pretekstu prześladowania prawosławia i dowodów tego prześladowania pilnie szukano. Z delegacji kozackiej, która się wtedy w Moskwie zjawiła, starano się wydobyc skargę na takie prześladowanie, czemu jednak Kozacy zaprzeczyli, zapewniając, że żadnego prześladowania z powodu swej wiary nie cierpią. Mimo to, jak wiemy, hierarchię w Kijo-

wie wznowiono i właśnie w niej stworzono ognisko knowań przeciwko całości Rzeczypospolitej. Konszachty z Moskwą uprawiał pierwszy metropolita Borecki, to samo czynił jego następca Kopiński i inni biskupi, a wszyscy ci władcy przy nadarzonej sposobności zapewniali króla polskiego o swej wierności Rzeczypospolitej.

J. Urban, Unia Brzeska a polska racja stanu, Przegląd Powszechny, t. 221, luty 1939, nr. 2 /662/, str. 146 - 147.

Pożądlive apetyty Moskwy i Petersburga na ziemie ruskie Rzeczypospolitej musiały się budzić w każdej hipotezie, zarówno przy unii, jak i wtedy, gdyby jej nie było. Były one także pewnego rodzaju historyczną koniecznością i Rzeczpospolita nie mogła się przeciwko nim i przeciwko swemu upadkowi zabezpieczyć jedynie opiekuńczą konserwacją prawosławia. Do bezpieczeństwa Polska potrzebowała mocarstwowej siły, pochodzącej z dobrego ustroju państwa i ze ściślejszego zjednoczenia duchowego ludów, które się pod jej berkiem znalazły. Dobry ustrój państwa nie zależał od tej czy innej polityki wyznaniowej, do duchowego zaś zjednoczenia prowadziła jedność religijna, której też spodziewano się po unii kościelnej, jak to dobrze rozumieli

pierwsi Jagiellonowie, Zygmunt III, Jan Sobieski, Skarga,
Zamojski i tylu innych wybitnych polityków.

Urban, Unia Brzeska a polska racja stanu /Przegląd Po-
wszechny, t. 221, luty 1939, nr. 2 /662/, str. 154/.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.